

LIETUVOS RESPUBLIKOS
AKCIZŲ

ĮSTATYMAS

2001 m. spalio 30 d. Nr. IX-569
Vilnius

Nauja įstatymo redakcija nuo 2004 m. gegužės 1 d.:

Nr. [IX-1987](#), 2004-01-29, Žin., 2004, Nr. 26-802 (2004-02-19)

Akcizų įstatymo nuostatos, susijusios su elektros energija, įsigalioja nuo 2010 m. sausio 1 d.

*Akcizų įstatymo nuostatos, susijusios su akmens anglimis, koku ir lignitu, įsigalioja nuo 2007 m. sausio 1 d.
Iki 2016 m. sausio 1 d. orimulsijai taikomas 0 litų už produkto toną akcizo tarifas.*

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo taikymo sritis

1. Šis Įstatymas nustato prekių, kurios pagal šį Įstatymą yra akcizų objektas, apmokestinimą akcizais, kontrolės ir gabenimo ypatumus.

2. Šio Įstatymo nuostatos suderintos su Europos Sąjungos teisės aktais, nurodytais šio Įstatymo 3 priede.

3. Apmokestinant akcizais elektros energiją, kaip ji apibrėžta šio Įstatymo 3 straipsnio 11 dalyje, taikomos tik šio Įstatymo 18–20 straipsnių ir II skyriaus ketvirtojo skirsnio nuostatos.

4. Apmokestinant akcizais akmens anglis, koksą, lignitą, taikomos tik šio Įstatymo 18–20 straipsnių ir II skyriaus penktojo skirsnio nuostatos.

2 straipsnis. Akcizų objektas

1. Akcizais yra apmokestinamos šios prekės, kaip jos apibrėžtos šio Įstatymo 3 straipsnyje:

- 1) etilo alkoholis ir alkoholiniai gėrimai;
- 2) apdorotas tabakas;
- 3) energetiniai produktai;
- 4) elektros energija.

2. Kiti energetiniai produktai, negu nurodyti šio Įstatymo 2 priede, tampa akcizų objektu, jeigu jie parduodami arba naudojami kaip variklių degalai, jų priedai arba kaip šildymui skirtas kuras, tačiau jiems netaikomi šio Įstatymo reikalavimai dėl prekių kontrolės ir gabenimo (reikalavimas, kad jie būtų gaminami, perdirbami, maišomi, saugomi akcizais apmokestinamų prekių sandėlyje, reikalavimas, kad jie būtų gabenami tokia pačia tvarka kaip ir šio Įstatymo 2 priede nurodyti produktai, ir t. t.).

3. Visi kiti produktai, nenurodyti šio straipsnio 1 dalyje, tampa akcizų objektu, jeigu jie parduodami arba naudojami kaip variklių degalai arba jų priedai. Šioje dalyje nurodytiems produktams taikomi akcizų tarifai, šiame Įstatyme nustatyti atitinkamam ekvivalentiškam energetiniam produktui, vietoj kurio arba kaip kurio priedas produktas parduodamas arba naudojamas.

4. Visi kiti angliavandeniliai, išskyrus gamtines dujas ir durpes, nenurodyti šio straipsnio 1 dalyje, tampa akcizų objektu, jeigu jie parduodami arba naudojami kaip šildymui skirtas kuras. Šioje dalyje nurodytiems produktams taikomi akcizų tarifai, šiame Įstatyme nustatyti atitinkamam ekvivalentiškam energetiniam produktui, vietoj kurio produktas parduodamas arba naudojamas.

3 straipsnis. Pagrindinės šio Įstatymo sąvokos

1. **Akcizais apmokestinamų prekių gabenimo dokumentas** – dokumentas, naudojamas, kai akcizais apmokestinamos prekės (o jeigu tai energetiniai produktai – tik šio Įstatymo 2 priede nurodytos prekės) gabenamos taikant akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimą. Akcizais apmokestinamų prekių gabenimo dokumento formą, jo naudojimo ir užpildymo taisykles nustato 1992 m. rugsėjo 11 d. Europos Komisijos reglamentas 2719/92/EEB dėl gabenimo dokumento gabenant akcizais apmokestinamus produktus, kai jiems taikomas akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimas, tačiau centrinis mokesčio administratorius Lietuvos Respublikoje išrašomiems akcizais apmokestinamų prekių gabenimo dokumentams turi teisę nustatyti papildomus šio dokumento reikalavimus, kai šioje dalyje nurodytas reglamentas valstybei narei suteikia tokią teisę.

2. **Akcizais apmokestinamų prekių sandėlis** – patalpa (patalpos) ir (arba) teritorija (teritorijos), kuriose šio Įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka leidžiama laikyti (gaminti, perdirbti, maišyti, saugoti), taip pat į jas atgabenti ar iš jų išgabenti Europos Bendrijų muitų teritorijoje laisvai cirkuliuojančias akcizais apmokestinamas prekes, kurioms taikomas akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimas. Akcizais apmokestinamų prekių sandėliais laikomos ir kitose valstybėse narėse esančios patalpos ir (arba) teritorijos, kurias akcizais apmokestinamų prekių sandėliais pripažino tų valstybių narių kompetentingos institucijos.

3. **Akcizais apmokestinamų prekių sandėlio savininkas** – asmuo, kuriam šio Įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka mokesčio administratorius yra suteikęs teisę steigti akcizais apmokestinamų prekių sandėlį. Akcizais apmokestinamų prekių sandėlio savininkais laikomi ir asmenys, kuriuos jais pripažino kitų valstybių narių kompetentingos institucijos.

4. **Akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimas** – apmokestinimo režimas, kai akcizais apmokestinamos prekės gaminamos, perdirbamos, maišomos, saugomos ir (ar) gabenamos laikinai atidėjus už jas apskaičiuotų akcizų mokėjimą.

5. **Alkoholiniai gėrimai** – alus, vynas iš šviežių vynuogių, kiti fermentuoti gėrimai ir tarpiniai produktai, kaip apibrėžta šiame straipsnyje.

6. **Alus** – Kombinuotosios nomenklatūros (toliau – KN) 2203 pozicijoje klasifikuojamas alkoholinis gėrimas, kurio faktinė alkoholio koncentracija, išreikšta tūrio procentais, yra didesnė kaip 0,5 procento tūrio, taip pat bet koks gėrimas, pagamintas maišant alų su nealkoholiniais gėrimais, klasifikuojamas KN 2206 pozicijoje ir kurio faktinė alkoholio koncentracija, išreikšta tūrio procentais, yra didesnė kaip 0,5 procento tūrio.

7. **Apdorotas tabakas** – cigaretės, cigarai ir cigarilės, rūkomasis tabakas, kaip apibrėžta šiame straipsnyje.

8. **Cigarai ir cigarilės** – šie produktai:

1) paruošti rūkyti tabako ritinėliai, pagaminti vien iš natūralaus tabako;
2) paruošti rūkyti tabako ritinėliai, įvynioti į išorinį apvaskalą, pagamintą iš natūralaus tabako;

3) paruošti rūkyti, užpildyti smulkinto tabako mišiniu tabako ritinėliai, kuriuos visiškai dengia įprastos cigaro spalvos išorinis apvaskalas, pagamintas iš regeneruoto tabako bei dengiantis filtrą, jei jis yra, bet ne kandiklį (cigarų su kandikliais atveju), taip pat turintys rišamąjį įtvarą (rišiklį) iš regeneruoto tabako, jeigu jų vieneto svoris (be filtro ar kandiklio) yra ne mažesnis kaip 1,2 gramo ir jeigu jie spirališkai, ne mažesniu kaip 30 laipsnių kampų įvynioti į išorinį įprastinės cigaro spalvos apvaskalą;

4) paruošti rūkyti, užpildyti smulkinto tabako mišiniu tabako ritinėliai, kuriuos visiškai dengia įprastos cigaro spalvos išorinis apvaskalas, pagamintas iš regeneruoto tabako bei dengiantis filtrą, jei jis yra, bet ne kandiklį (cigarų su kandikliais atveju), jeigu jų vieneto svoris (be filtro ar kandiklio) yra ne mažesnis kaip 2,3 gramo ir bent trečdalyje ritinėlio (pagal ilgį) apskritimo ilgis yra ne mažesnis kaip 34 mm.

9. **Cigaretės** – šie produktai:

1) paruošti rūkyti tabako ritinėliai, nepriskirtini prie cigarų ar cigarilių pagal šio straipsnio 8 dalies nuostatas;

2) tabako ritinėliai, kurie nepramoniniu būdu gali būti įkišti į vamzdelius, pagamintus iš cigarečių popieriaus;

3) tabako ritinėliai, kurie nepramoniniu būdu gali būti įvynioti į cigarečių popierių.

10. **Etilo alkoholis** – visi šie produktai:

1) KN 2207 ir 2208 pozicijose klasifikuojami produktai, kurių faktinė alkoholio koncentracija, išreikšta tūrio procentais, yra didesnė kaip 1,2 procento tūrio;

2) KN 2204, 2205 ir 2206 pozicijose klasifikuojami produktai, kurių faktinė alkoholio koncentracija, išreikšta tūrio procentais, yra didesnė kaip 22 procentai tūrio;

3) kitose negu KN 2203–2208 pozicijose klasifikuojami produktai, kurių sudėtyje yra šios dalies 1 ir (ar) 2 punkte nurodytų produktų ir kurių faktinė alkoholio koncentracija, išreikšta tūrio procentais, yra didesnė kaip 1,2 procento tūrio, o jei tai ne skysti produktai, – etilo alkoholis sudaro daugiau kaip 1 procentą jų masės.

11. Elektros energija – energija, klasifikuojama KN 2716 pozicijoje.

12. Energetiniai produktai – produktai, nurodyti šio Įstatymo 1 priede.

13. Europos Bendrijų muitų teritorija – teritorija, kurioje taikomos 1992 m. spalio 12 d. Tarybos reglamento (EEB) 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą, nuostatos.

14. Europos Bendrijų teritorija – teritorija, kurioje taikomos 1992 m. vasario 25 d. Tarybos direktyvos 92/12/EEB dėl bendrųjų procedūrų, susijusių su akcizais apmokestinamais produktais, ir dėl tokių produktų laikymo, judėjimo ir kontrolės nuostatos.

15. Faktinė alkoholio koncentracija, išreikšta tūrio procentais, – gyno alkoholio tūrio dalių skaičius 20 °C temperatūroje, tenkantis produkto 100 tūrio dalių toje pačioje temperatūroje.

16. Kita valstybė narė – bet kuri valstybė narė, išskyrus Lietuvos Respubliką.

17. Kiti fermentuoti gėrimai – kiti ramūs ir putojantys fermentuoti gėrimai, kaip jie apibrėžti šio straipsnio 18 ir 19 dalyse.

18. Kiti ramūs fermentuoti gėrimai – alkoholiniai gėrimai, kurie atitinka visus šiuos požymius:

1) klasifikuojami KN 2204 ir 2205 pozicijose (išskyrus gėrimus, pagal šį Įstatymą laikomus vynais iš šviežių vynuogių arba kitais putojančiais fermentuotais gėrimais), taip pat klasifikuojami 2206 pozicijoje (išskyrus gėrimus, kurie pagal šį Įstatymą laikomi kitais putojančiais fermentuotais gėrimais arba alumi);

2) jų faktinė alkoholio koncentracija, išreikšta tūrio procentais, yra didesnė kaip 1,2 procento tūrio, bet ne didesnė kaip 15 procentų tūrio, o jeigu ji yra didesnė kaip 5,5 procento tūrio, ji turi būti gauta tik fermentacijos būdu.

19. Kiti putojantys fermentuoti gėrimai – alkoholiniai gėrimai, kurie atitinka visus šiuos požymius:

1) klasifikuojami KN 2206 00 91, taip pat 2204 10, 2204 21 10, 2204 29 10 subpozicijose ir 2205 pozicijoje (išskyrus gėrimus, pagal šį Įstatymą laikomus vynais iš šviežių vynuogių);

2) pateikiami išpilstyti į butelius su grybo pavidalo kamščiais, kurie pritvirtinti raiščiais arba apkaustais, arba pateikiami kitaip, jeigu jų perteklinis slėgis dėl ištirpusio anglies dioksido yra ne mažesnis kaip 3 barai;

3) jų faktinė alkoholio koncentracija, išreikšta tūrio procentais, yra didesnė kaip 1,2 procento tūrio, bet ne didesnė kaip 15 procentų tūrio, o jeigu ji yra didesnė kaip 8,5 procento tūrio, ji turi būti gauta tik fermentacijos būdu.

20. Laidavimas už akcizais apmokestinamų prekių sandėlio savininko (ar registruoto prekybininko) prievolės – su centriniu mokesčio administratoriumi sudariusios bendradarbiavimo sutartį Europos Bendrijų teritorijoje veikiančios banko įstaigos arba draudimo įmonės, kurioms kompetentingos institucijos suteikė teisę verstis atitinkamai banko arba draudimo veikla, išduotas laidavimo (garantijos) dokumentas, pagal kurį laiduotojas (garantas) įsipareigoja įvykdyti mokesstinę prievolę, susijusią su akcizais apmokestinamų prekių laikymu (ar gavimu) laikinai atidėjus už jas apskaičiuotų akcizų mokėjimą, jeigu akcizais apmokestinamų prekių sandėlio savininkas (ar registruotas prekybininkas) šios prievolės neįvykdys arba įvykdys netinkamai.

21. Neregistruotas prekybininkas – šio straipsnio 3 ir 24 dalyse nenurodytas asmuo, iš kitos valstybės narės verslo tikslais retkarčiais gaunantis akcizais apmokestinamų prekių, kurioms taikomas akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimas. Neregistruotais prekybininkais laikomi ir kitų valstybių narių asmenys, kurie neregistruotais prekybininkais laikomi pagal tų valstybių narių teisės aktų reikalavimus.

22. Ramus vynas iš šviežių vynuogių – alkoholinis gėrimas, kuris atitinka abu šiuos požymius:

1) klasifikuojamas KN 2204 arba 2205 pozicijoje;

2) jo faktinė alkoholio koncentracija, išreikšta tūrio procentais, yra:

a) didesnė kaip 1,2 procento tūrio, bet ne didesnė kaip 15 procentų tūrio ir yra gauta tik fermentacijos būdu, arba

b) didesnė kaip 15 procentų tūrio, bet ne didesnė kaip 18 procentų tūrio ir yra gauta tik fermentacijos būdu, su sąlyga, kad gėrimas pagamintas nepridedant cukraus.

23. Putojantis vynas iš šviežių vynuogių – alkoholinis gėrimas, kuris atitinka visus šiuos požymius:

1) klasifikuojamas KN 2204 10, 2204 21 10 arba 2204 29 10 subpozicijoje, arba 2205 pozicijoje;

2) pateikiamas išpilstytas į butelius su grybo pavidalo kamščiais, kurie pritvirtinti raiščiais arba apkaustais, arba pateikiamas kitaip, jeigu jo perteklinis slėgis dėl ištirpusio anglies dioksido yra ne mažesnis kaip 3 barai;

3) jo faktinė alkoholio koncentracija, išreikšta tūrio procentais, yra didesnė kaip 1,2 procento tūrio, bet ne didesnė kaip 15 procentų tūrio ir yra gauta tik fermentacijos būdu.

24. Registruotas prekybininkas – asmuo, kuris nėra akcizais apmokestinamų prekių sandėlio savininkas ir kuris šio Įstatymo bei kitų teisės aktų nustatyta tvarka yra įsiregistravęs gauti iš kitos valstybės narės verslo tikslams akcizais apmokestinamų prekių, kurioms taikomas akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimas. Registruotais prekybininkais laikomi ir kitų valstybių narių asmenys, kuriuos registruotais prekybininkais pripažino tų valstybių kompetentingos institucijos.

25. Rūkomasis tabakas – šie produktai:

1) suplėšytas, supjaustytas ar kitaip susmulkintas ir suspaustas į briketus (kubelius) arba nesuspaustas tabakas, tinkamas rūkyti jo papildomai neapdorojus pramoniniu būdu;

2) mažmeninei prekybai skirtos tabako liekanos, nepriskirtinos prie šio straipsnio 8 ir 9 dalyse nurodytų produktų, jeigu jos gali būti rūkomos.

26. Supaprastintas akcizais apmokestinamų prekių gabenimo dokumentas – dokumentas, naudojamas, kai akcizais apmokestinamos prekės, už kurias akcizai sumokėti, gabenamos tarp valstybių narių. Supaprastinto akcizais apmokestinamų prekių gabenimo dokumento formą, naudojimo ir užpildymo taisyklės nustato 1992 m. gruodžio 17 d. Europos Komisijos reglamentas 3649/92/EEB dėl supaprastinto lydimosio dokumento, skirto Bendrijos viduje judantiems akcizo mokesčiu apmokestinamiems produktams, kuriuos leista vartoti siunčiančioje valstybėje narėje, tačiau centrinis mokesčio administratorius Lietuvos Respublikoje išrašomiems supaprastintiems akcizais apmokestinamų prekių gabenimo dokumentams turi teisę nustatyti papildomus šio dokumento reikalavimus, kai šioje dalyje nurodytas reglamentas valstybei narei suteikia tokią teisę.

27. Tarpiniai produktai – alkoholiniai gėrimai (įskaitant stiprintuosius pridėjus bet kokį kiekį etilo alkoholio), kurie atitinka visus šiuos požymius:

1) klasifikuojami KN 2204, 2205 arba 2206 pozicijoje;

2) jų faktinė alkoholio koncentracija, išreikšta tūrio procentais, yra didesnė kaip 1,2 procento tūrio, bet ne didesnė kaip 22 procentai tūrio;

3) jie nepriskirtini prie šio straipsnio 6, 17 ar 31 dalyje nurodytų gėrimų.

28. Trečiosios valstybės – valstybės, nepriklausančios Europos Bendrijų muitų teritorijai.

29. Trečiosios teritorijos – finansų ministro, remiantis 1992 m. vasario 25 d. Tarybos direktyvos 92/12/EEB dėl bendrųjų procedūrų, susijusių su akcizais apmokestinamais produktais, ir dėl tokių produktų laikymo, judėjimo ir kontrolės, patvirtintame sąraše esančios teritorijos, kuriose netaikomos šios direktyvos nuostatos.

30. Valstybė narė arba valstybės narės teritorija – atitinkamos Europos Sąjungos valstybės narės teritorija, išskyrus trečiąsias teritorijas. Atitinkamos valstybės narės teritorija laikomos ir teritorijos, kuriose, remiantis 1992 m. vasario 25 d. Tarybos direktyvos 92/12/EEB dėl bendrųjų procedūrų, susijusių su akcizais apmokestinamais produktais, ir dėl tokių produktų laikymo, judėjimo ir kontrolės nuostatomis, sudaryti ar kurioms skirti sandoriai laikomi atitinkamoje valstybėje narėje sudarytais ar jai skirtais sandoriais.

31. Vynas iš šviežių vynuogių – ramus ir putojantis vynas iš šviežių vynuogių, kaip apibrėžta šio straipsnio 22 ir 23 dalyse.

32. Produktai, kurių dalį sudaro tabako pakaitalai, bet kurie pagal kitus kriterijus atitinka šio straipsnio 8 dalyje nurodytus požymius, laikomi cigarais ir cigarilėmis, jeigu jie yra įvynioti į natūralaus tabako išorinį apvaskalą ar į išorinį apvaskalą iš regeneruoto tabako ir turi įtvarą (rišiklį) iš regeneruoto tabako arba yra įvynioti į regeneruoto tabako išorinį apvaskalą.

33. Produktai, kurie visiškai ar iš dalies pagaminti iš tabako pakaitalų, bet pagal kitus kriterijus atitinka šio straipsnio 9 ar 25 dalyje nurodytus požymius, laikomi atitinkamai cigaretėmis arba rūkomuoju tabaku. Šios nuostatos netaikomos produktams, kuriuose nėra tabako, jeigu jie skirti medicinos reikmėms.

34. Kitos šiame Įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos, kaip jos apibrėžtos Mokesčių administravimo įstatyme ir Europos Bendrijų muitinės kodekse (toliau – Muitinės kodeksas), tačiau mokesčio administratoriumi šiame Įstatyme vadinama tik Valstybinė mokesčių inspekcija.

35. Šiame Įstatyme ir jo prieduose prekių kodai yra nurodyti pagal tų metų KN versiją, kuri nurodyta atitinkamoje Tarybos direktyvoje, nustatančioje atitinkamų prekių apmokestinimą.

4 straipsnis. Akcizais apmokestinamų prekių sandėlio steigimas

1. Šio Įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje nurodytos akcizais apmokestinamos prekės (o jeigu tai energetiniai produktai, – tik šio Įstatymo 2 priede nurodytos prekės), už kurias akcizai dar nesumokėti, privalo būti gaminamos, perdirbamos, maišomos, saugomos akcizais apmokestinamų prekių sandėlyje.

2. Leidimas steigti akcizais apmokestinamų prekių sandėlį išduodamas ir panaikinamas centrinio mokesčio administratoriaus nustatyta tvarka. Kiekvienam akcizais apmokestinamų prekių sandėliui išduodamas atskiras leidimas.

3. Leidimas išduodamas neribotam laikui.

4. Leidimas steigti akcizais apmokestinamų prekių sandėlį, kuriame pageidaujama verstis kita negu šio straipsnio 1 dalyje nurodyta veikla, gali būti išduotas:

1) jeigu vidutinė akcizų suma, apskaičiuota už pageidaujamame steigti akcizais apmokestinamų prekių sandėlyje numatomą vienu metu laikyti akcizais apmokestinamų prekių kiekį, bus ne mažesnė, negu nustatyta Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos;

2) kitais Vyriausybės nustatytais atvejais.

5. Šio straipsnio 1 dalies reikalavimai netaikomi fizinio asmens tik asmeniniam naudojimui (t. y. skirtoms ne parduoti, o tik savo ar šeimos poreikiams) gaminamoms, perdirbamoms ir (arba) maišomoms akcizais apmokestinamoms prekėms, kurios pagal šį Įstatymą atleidžiamos nuo akcizų.

6. Šio straipsnio 1 dalies reikalavimai netaikomi ir laikoma, kad akcizai sumokėti už akcizais apmokestinamas prekes, kurios pagamintos naudojant, perdirbant, maišant vieną ar kelias akcizais apmokestinamas prekes, su sąlyga, kad akcizas už prekes, panaudotas galutinės prekės gamybai, yra sumokėtas ir šis mokeskis nėra mažesnis už mokestį, kuris turėtų būti sumokėtas už galutinę akcizais apmokestinamą prekę. Tačiau asmuo, gaminantis tokias akcizais apmokestinamas prekes, privalo centrinio mokesčio administratoriaus nustatyta tvarka apie tokią gamybą informuoti vietos mokesčio administratorių, kurio veiklos teritorijoje jis registruotas mokesčių mokėtoju.

7. Šio straipsnio 1 dalies reikalavimai netaikomi gaminant kitose negu KN 2203–2208 pozicijose klasifikuojamas prekes, kurių faktinė alkoholio koncentracija, išreikšta tūrio procentais, yra didesnė kaip 1,2 procento tūrio, o jei tai ne skysti produktai, – etilo alkoholis sudaro daugiau kaip 1 procentą jų masės, jeigu joms gali būti taikomos šio Įstatymo 25 straipsnio 1 dalies 1 ar 3–7 punktų nuostatos. Tačiau asmuo, gaminantis tokias akcizais apmokestinamas prekes, privalo centrinio mokesčio administratoriaus nustatyta tvarka apie tokią gamybą informuoti vietos mokesčio administratorių, kurio veiklos teritorijoje jis registruotas mokesčių mokėtoju.

5 straipsnis. Akcizais apmokestinamų prekių sandėlių registravimas

1. Visi akcizais apmokestinamų prekių sandėliai registruojami ir išregistruojami centrinio mokesčio administratoriaus nustatyta tvarka.

2. Kiekvienam akcizais apmokestinamų prekių sandėliui suteikiamas atskiras identifikacinis numeris, kuris nurodomas išduotame leidime steigti akcizais apmokestinamų prekių sandėlį.

6 straipsnis. Akcizais apmokestinamų prekių sandėlio veiklos reikalavimai

1. Centrinio mokesčio administratoriaus nustatyta tvarka priėmus sprendimą išduoti leidimą steigti akcizais apmokestinamų prekių sandėlį, jo savininkas vietos mokesčio administratoriui, kurio veiklos teritorijoje bus šis sandėlis, privalo pateikti laidavimą (garantiją) už

akcizais apmokestinamų prekių sandėlio savininko prievolės. Laidavimo (garantijos) dydį apskaičiuoja mokesčio administratorius priimdamas sprendimą išduoti leidimą steigti akcizais apmokestinamų prekių sandėlį. Jeigu akcizais apmokestinamų prekių sandėlyje numatoma verstis licencijuojama veikla, šio sandėlio savininkas privalo turėti atitinkamą licenciją (licencijas). Leidimas akcizais apmokestinamų prekių sandėlio savininkui išduodamas ir sandėlis veiklą pradėti gali tik po to, kai yra pateikiamas laidavimas (garantija) už akcizais apmokestinamų prekių sandėlio savininko prievolės ir savininkas turi nustatytos formos licenciją (licencijas). Laidavimo (garantijos) už akcizais apmokestinamų prekių sandėlio savininko prievolės dydžio apskaičiavimo ir tikslinimo tvarką, taip pat atvejus, kada nereikalaujama pateikti laidavimo (garantijos), nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

2. Akcizais apmokestinamų prekių sandėlio savininkas privalo Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka tvarkyti visų operacijų, atliekamų sandėlyje su akcizais apmokestinamomis prekėmis, apskaitą ir teikti centrinio mokesčio administratoriaus nustatytas ataskaitas vietos mokesčio administratoriui. Akcizais apmokestinamų prekių sandėlio savininkas privalo laikytis Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytų reikalavimų dėl apskaitos priemonių.

3. Akcizais apmokestinamų prekių sandėlyje taikant akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimą galima laikyti tik tų rūšių akcizais apmokestinamas prekes, kurios nurodytos leidime steigti akcizais apmokestinamų prekių sandėlį. Akcizais apmokestinamų prekių sandėlyje laikyti, taip pat į jį atgabenti ar iš jo išgabenti prekes, kurioms nėra taikomas akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimas (t. y. prekes, kurios nėra akcizų objektas, taip pat prekes, kurios pagal šį Įstatymą yra akcizų objektas, tačiau už kurias akcizai jau yra sumokėti), nedraudžiama.

4. Akcizais apmokestinamų prekių sandėlyje, laikantis šio straipsnio 3 dalies reikalavimų, leidžiama laikyti akcizais apmokestinamas prekes, kurios priklauso ne tik akcizais apmokestinamų prekių sandėlio savininkui, bet ir bet kuriam kitam asmeniui. Visų akcizais apmokestinamų prekių, nepriklausančių akcizais apmokestinamų prekių sandėlio savininkui, laikymas turi būti pagrįstas atitinkamomis sandėlio savininko ir asmens, turinčio teisę disponuoti šiomis prekėmis, sutartimis.

5. Jeigu akcizais apmokestinamų prekių sandėlio savininkas nesilaiko leidime nustatytų veiklos sąlygų, netvarko arba netinkamai tvarko sandėlyje atliekamų operacijų apskaitą, taip pat kitais Vyriausybės numatytais atvejais mokesčio administratorius turi teisę nustatyti papildomus reikalavimus (pateikti naują ar papildomą laidavimo (garantijos) dokumentą, papildomas ataskaitas, atlikti inventorizavimą mokesčio administratoriaus nurodymu, prižiūrėti, kaip akcizais apmokestinamų prekių sandėlyje atliekamos operacijos, ir kt.), jeigu tai reikalinga, kad būtų tinkamai įvykdytos akcizais apmokestinamų prekių sandėlio savininko mokesstinės prievolės. Papildomų reikalavimų nustatymo tvarką tvirtina centrinis mokesčio administratorius.

6. Leidimas steigti akcizais apmokestinamų prekių sandėlį gali būti panaikintas:

- 1) akcizais apmokestinamų prekių sandėlio savininko raštišku prašymu;
- 2) mokesčio administratoriaus sprendimu, jeigu akcizais apmokestinamų prekių sandėlio savininkas per mokesčio administratoriaus nustatytą terminą neištaisė nustatytų trūkumų, dėl kurių šio straipsnio 5 dalyje nustatyta tvarka buvo nustatyti papildomi šio sandėlio veiklos reikalavimai;
- 3) mokesčio administratoriaus sprendimu, jeigu akcizais apmokestinamų prekių sandėlio savininkas netvarko reikalaujamos sandėlyje atliekamų operacijų apskaitos;
- 4) mokesčio administratoriaus sprendimu, jeigu akcizais apmokestinamų prekių sandėlio savininkas nesilaiko leidime nustatytų veiklos sąlygų, netinkamai tvarko sandėlyje atliekamų operacijų apskaitą, jeigu net pateikus papildomus reikalavimus šio straipsnio 5 dalyje nustatyta tvarka nebūtų įmanoma užtikrinti, kad bus tinkamai įvykdytos akcizais apmokestinamų prekių sandėlio savininko mokesstinės prievolės;

5) mokesčio administratoriaus sprendimu, jeigu akcizais apmokestinamų prekių sandėlyje buvo verčiamasi licencijuojama veikla, o šio sandėlio savininkui atitinkama licencija (licencijos) yra panaikinama;

6) kitais Vyriausybės nustatytais atvejais.

7. Apie sprendimą panaikinti leidimą steigti akcizais apmokestinamų prekių sandėlį sandėlio savininkui privalo būti pranešta raštu ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos.

8. Panaikinus leidimą steigti akcizais apmokestinamų prekių sandėlį, atgabenti į tokį sandėlį naujas akcizais apmokestinamas prekes, kurioms taikomas akcizų mokėjimo laikino

atidėjimo režimas, arba iš jo išgabenti prekes, kurioms taikomas akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimas, draudžiama.

9. Asmuo, kuriam išduotas leidimas steigti akcizais apmokestinamų prekių sandėlį buvo panaikintas už teisės aktų reikalavimų nesilaikymą, kreiptis su prašymu išduoti jam leidimą steigti akcizais apmokestinamų prekių sandėlį gali ne anksčiau kaip po 3 metų nuo leidimo panaikinimo dienos.

10. Vietos mokesčio administratoriai kontroliuoja akcizais apmokestinamų prekių sandėlio ir jo savininko veiklą teisės aktų ir centrinio mokesčio administratoriaus nustatyta tvarka. Kitos valstybės institucijos akcizais apmokestinamų prekių sandėlio veiklą kontroliuoja pagal kompetenciją.

7 straipsnis. Registruoti ir neregistruoti prekybininkai, jų teisės ir prievolės

1. Asmuo, kuris nėra akcizais apmokestinamų prekių sandėlio savininkas, turi teisę iš kitos valstybės narės verslo tikslams gauti akcizais apmokestinamų prekių, kurioms taikomas akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimas, tačiau jis neturi teisės laikyti (gaminti, perdirbti, maišyti, saugoti), taip pat išgabenti akcizais apmokestinamų prekių, kurioms taikomas akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimas.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytas asmuo turi teisę pateikti prašymą tapti registruotu prekybininku. Prieš registruodamasis registruotu prekybininku, asmuo vietos mokesčio administratoriui, kurio veiklos teritorijoje jis registruotas mokesčių mokėtoju, privalo pateikti laidavimą (garantiją) už registruoto prekybininko prievoles. Asmeniui, kuris yra registruotas prekybininkas, taikomi šiame Įstatyme nustatyti reikalavimai registruotiems prekybininkams. Registruoti prekybininkai registruojami ir išregistruojami centrinio mokesčio administratoriaus nustatyta tvarka. Registruotam prekybininkui suteikiamas atskiras identifikacinis numeris, kuris nurodomas registruoto prekybininko pažymėjime. Registruoto prekybininko pažymėjimo formą ir jo išdavimo tvarką nustato centrinis mokesčio administratorius. Laidavimo (garantijos) už registruoto prekybininko prievoles dydžio apskaičiavimo tvarką, taip pat atvejus, kai laidavimo (garantijos) pateikti nereikalaujama, nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

3. Registruotas prekybininkas turi teisę gauti tik tų rūšių akcizais apmokestinamas prekes, kurioms taikomas akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimas ir kurios nurodytos registruoto prekybininko pažymėjime.

4. Registruotas prekybininkas privalo tvarkyti iš kitos valstybės narės gautų akcizais apmokestinamų prekių apskaitą laikydamasis centrinio mokesčio administratoriaus nustatytos tvarkos, taip pat teikti vietos mokesčio administratoriui centrinio mokesčio administratoriaus nustatytas gautų iš kitos valstybės narės akcizais apmokestinamų prekių ataskaitas.

5. Vyriausybės nustatytais atvejais mokesčio administratorius turi teisę registruotą prekybininką išregistruoti iš registruotų prekybininkų sąrašo.

6. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytiems asmenims, kurie nėra registruoti prekybininkai, tačiau retkarčiais gauna iš kitų valstybių narių akcizais apmokestinamų prekių, kurioms taikomas akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimas, taikomi šiame Įstatyme nustatyti reikalavimai neregistruotiems prekybininkams.

8 straipsnis. Prievolės mokėti akcizus Lietuvos Respublikoje atsiradimas

1. Prievolė mokėti akcizus Lietuvos Respublikoje atsiranda už:

1) akcizais apmokestinamas prekes, kurioms Lietuvos Respublikoje panaikintas akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimas (t. y. už iš akcizais apmokestinamų prekių sandėlio išgabentas prekes, kurioms netaikomas akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimas, taip pat už prekes, registruoto arba neregistruoto prekybininko gautas iš kitos valstybės narės);

2) akcizais apmokestinamas prekes, prarastas Lietuvos Respublikos akcizais apmokestinamų prekių sandėlyje, taip pat už prarastas prekes, kurios buvo gabentos Lietuvos Respublikoje taikant akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimą. Akcizai neskaičiuojami už prarastą prekių kiekį, nevirsijantį Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos nustatytų natūralios netekties normų, taip pat už prekes, prarastas dėl nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybių, jei tai įrodyta Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka;

3) akcizais apmokestinamas prekes, sunaudotas Lietuvos Respublikos akcizais apmokestinamų prekių sandėlyje, išskyrus atvejus, kai šios prekės panaudotos kitoms prekėms,

kurios pagal šį Įstatymą yra akcizų objektas, gaminti arba šio Įstatymo nustatytiems tikslams, kuriems naudojamos prekės atleidžiamos nuo akcizų, taip pat už energetinius produktus, sunaudotus akcizais apmokestinamų prekių sandėlio, kuriame šie energetiniai produktai gaminami, teritorijoje šių energetinių produktų gamybos procese (energetiniams produktams, sunaudotiems gamintojo reikmėms kaip degalai (variklių kuras) ar kaip šildymui skirtas kuras, akcizai taikomi bendra tvarka);

4) akcizais apmokestinamas prekes, kurios buvo įsigytos ar importuotos be akcizų šio Įstatymo 17, 25 ar 41 straipsnyje nustatytiems tikslams, tačiau Lietuvos Respublikoje panaudotos kitiems tikslams;

5) šio Įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje nurodytus energetinius produktus, kai jie Lietuvos Respublikoje parduodami arba panaudojami kaip variklių degalai, jų priedai arba kaip šildymui skirtas kuras, šio Įstatymo 2 straipsnio 3 dalyje nurodytus produktus, kai jie Lietuvos Respublikoje parduodami arba panaudojami kaip variklių degalai arba jų priedai, taip pat šio Įstatymo 2 straipsnio 4 dalyje nurodytus angliavandenilius, kai jie Lietuvos Respublikoje parduodami arba panaudojami kaip šildymui skirtas kuras;

6) akcizais apmokestinamas prekes, pagamintas Lietuvos Respublikoje ne akcizais apmokestinamų prekių sandėlyje, išskyrus atvejus, kai pagal šį Įstatymą akcizais apmokestinamų prekių gamyba (maišymas ar perdirbimas) neprivalo vykti akcizais apmokestinamų prekių sandėlyje;

7) akcizais apmokestinamas prekes, kurioms netaikomas akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimas, atgabentas į Lietuvos Respubliką ir laikomas joje verslo tikslais arba atgabentas į Lietuvos Respubliką iš kitos valstybės narės viešųjų juridinių asmenų reikmėms, taip pat už akcizais apmokestinamas prekes, į Lietuvos Respubliką atgabentas iš kitos valstybės narės, kai jos prekių pardavėjo ar jo užsakymu kito asmens atgabenamos asmeniui, kuris nėra registruotas arba neregistruotas prekybininkas, arba ne į akcizais apmokestinamų prekių sandėlį;

8) laikomas banderolėmis nepaženklintas akcizais apmokestinamas prekes, kurios šio Įstatymo ir jį įgyvendinančių teisės aktų nustatyta tvarka privalo būti paženklintos banderolėmis.

2. Be šio straipsnio 1 dalyje nurodytų atvejų, prievolė mokėti akcizus Lietuvos Respublikoje atsiranda už Lietuvos Respublikoje importuojamas akcizais apmokestinamas prekes, išskyrus akcizais apmokestinamas prekes, Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka nugabenamas į akcizais apmokestinamų prekių sandėlį. Laikoma, kad akcizais apmokestinamos prekės importuojamos Lietuvos Respublikoje, kai:

1) ne Bendrijos prekės yra Lietuvos Respublikos teritorijoje tuo metu, kai jos įvežamos į Europos Bendrijų teritoriją. Jeigu į Europos Bendrijų teritoriją įvežtos ne Bendrijos prekės ne išleidžiamos laisvai cirkuliuoti, o pateikiamos laikinajam saugojimui muitinės prižiūrimose laikino prekių saugojimo vietose, įvežamos į laisvąją zoną ar padedamos į laisvąjį sandėlį, joms įforminama muitinio sandėliavimo, muitinės prižiūrimo perdirbimo, laikinojo įvežimo perdirbti neapmokestinant importo muitais, laikinojo įvežimo visiškai neapmokestinant importo muitais ar išorinio tranzito muitinės procedūra, laikoma, kad ne Bendrijos prekės yra importuotos Lietuvos Respublikos teritorijoje tuo atveju, jeigu, nustojus taikyti šias procedūras ar veiksmus, prekės yra Lietuvos Respublikos teritorijoje;

2) Bendrijos prekės yra Lietuvos Respublikos teritorijoje tuo metu, kai jos įvežamos į Europos Bendrijų teritoriją iš trečiųjų teritorijų. Jeigu į Europos Bendrijų teritoriją įvežtos šioms prekėms taikomas toks režimas, kuris, jeigu šios prekės būtų ne Bendrijos prekės, leistų jas pateikti laikinajam saugojimui muitinės prižiūrimose laikino prekių saugojimo vietose, įvežti į laisvąją zoną ar padėti į laisvąjį sandėlį, leistų joms įforminti muitinio sandėliavimo, muitinės prižiūrimo perdirbimo, laikinojo įvežimo perdirbti neapmokestinant importo muitais, laikinojo įvežimo visiškai neapmokestinant importo muitais ar vidinio tranzito muitinės procedūrą, laikoma, kad šios Bendrijos prekės importuotos Lietuvos Respublikos teritorijoje tuo atveju, jeigu, nustojus taikyti minėtąjį režimą ar vidinio tranzito procedūrą, prekės yra Lietuvos Respublikos teritorijoje.

3. Prievolė mokėti akcizus už šio straipsnio 1 dalyje nurodytas prekes atsiranda tuo metu, kai susidaro šio straipsnio 1 dalyje nurodytos aplinkybės. Prievolė mokėti akcizus už šio straipsnio 2 dalyje nurodytas prekes, kurioms pagal Europos Bendrijų atitinkamus teisės aktus yra taikomi importo muitai, žemės ūkio ar kitos rinkliavos, nustatytos Europos Bendrijų mastu, atsiranda tuo metu, kai pagal atitinkamus teisės aktus atsiranda prievolė už jas apskačiuoti importo muitus, žemės ūkio ar kitas rinkliavas. Jeigu šio straipsnio 2 dalyje nurodytoms prekėms netaikomi jokie

importo muitai, žemės ūkio ar kitos rinkliavos, prievolė mokėti akcizus už jas atsiranda tuomet, kai pagal atitinkamas Muitinės kodekso nuostatas atsirastų importo skola muitinei, jeigu šioms prekėms šie muitai ar rinkliavos būtų nustatytos.

4. Šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytais atvejais prievolė mokėti akcizus tenka akcizais apmokestinamų prekių sandėlio savininkui, registruotam arba neregistruotam prekybininkui. Kitos valstybės narės akcizais apmokestinamų prekių sandėlio savininkas turi teisę Lietuvos Respublikoje paskirti fiskalinį agentą, kuriam pereina prievolė mokėti akcizus šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytais atvejais, kai iš šio savininko akcizais apmokestinamų prekių sandėlių prekės Lietuvos Respublikoje gaunamos registruotų arba neregistruotų prekybininkų. Fiskalinio agento paskyrimo tvarką ir reikalavimus asmeniui, galinčiam būti fiskaliniu agentu, nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

5. Šio straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktuose nurodytais atvejais prievolė mokėti akcizus už akcizais apmokestinamų prekių sandėlyje prarastas ar sunaudotas prekes tenka akcizais apmokestinamų prekių sandėlio, kuriame jos prarastos ar sunaudotos, savininkui, o už taikant akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimą gabenimo metu prarastas prekes – akcizais apmokestinamų prekių sandėlio, iš kurio jos išgabentos, savininkui.

6. Šio straipsnio 1 dalies 4 punkte nurodytu atveju prievolė mokėti akcizus tenka asmeniui, panaudojusiam akcizais apmokestinamas prekes kitaip, negu nustatyta akcizų lengvatos taikymo sąlygose, o šio straipsnio 1 dalies 5 punkte nurodytais atvejais – asmeniui, pardavusiam arba panaudojusiam jame nurodytus produktus šio straipsnio 1 dalies 5 punkte nurodytais būdais.

7. Šio straipsnio 1 dalies 6 punkte nurodytu atveju prievolė mokėti akcizus tenka asmeniui, pagaminusiam akcizais apmokestinamas prekes.

8. Šio straipsnio 1 dalies 7 punkte nurodytu atveju prievolė mokėti akcizus tenka:

1) kai akcizais apmokestinamos prekės, kurioms netaikomas akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimas, atgabentos į Lietuvos Respubliką iš kitos valstybės narės ir laikomos joje verslo tikslais arba atgabentos į Lietuvos Respubliką iš kitos valstybės narės viešųjų juridinių asmenų reikmėms, – asmeniui, įskaitant viešuosius juridinius asmenis, laikančiam (gaunančiam) šias akcizais apmokestinamas prekes;

2) kai prekės, iš kitos valstybės narės į Lietuvos Respubliką atgabenamos prekių pardavėjo arba jo užsakymu kito asmens, asmeniui, kuris nėra registruotas arba neregistruotas prekybininkas, arba ne į akcizais apmokestinamų prekių sandėlį, – prekių pardavėjui. Ne Lietuvos Respublikoje įsikūręs prekių pardavėjas šio straipsnio 4 dalyje nurodyta tvarka privalo paskirti Lietuvos Respublikoje fiskalinį agentą, kuris privalo įvykdyti visas prekių pardavėjo su akcizų deklaravimu ir sumokėjimu susijusias prievoleles.

9. Šio straipsnio 1 dalies 8 punkte nurodytu atveju prievolė mokėti akcizus tenka asmeniui, laikančiam nepaženklintas, tačiau privalančias būti paženklintomis, prekes.

10. Prievolė mokėti akcizus šio straipsnio 2 dalyje nurodytu atveju tenka importuotojui. Importuotoju laikomas asmuo, kuris turi sumokėti už prekes nustatytą importo skolą muitinei arba turėtų sumokėti importo skolą muitinei, jeigu prekėms būtų nustatyti importo muitai, žemės ūkio ar kitos rinkliavos.

11. Kiti atvejai, kai atsiranda prievolė mokėti akcizus Lietuvos Respublikoje, taip pat asmenys, kuriems tenka ši prievolė, nurodyti 15 straipsnyje.

9 straipsnis. Mokestinis laikotarpis ir akcizų deklaracijos pateikimas

1. Akcizais apmokestinamų prekių sandėlio savininko ir registruoto prekybininko mokestinis laikotarpis yra kalendorinis mėnuo, kuriam pasibaigus, iki kito mėnesio 15 dienos akcizais apmokestinamų prekių sandėlio savininkas ir registruotas prekybininkas privalo vietos mokesčio administratoriui, kurio veiklos teritorijoje yra akcizais apmokestinamų prekių sandėlis arba registruotas prekybininkas yra registruotas mokesčių mokėtoju, pateikti akcizų deklaraciją ir teisės aktų nustatytus deklaracijos priedus. Deklaracijos formą ir užpildymo tvarką nustato centrinis mokesčio administratorius.

2. Jeigu vienas savininkas turi kelis akcizais apmokestinamų prekių sandėlius, deklaracija pateikiama už kiekvieną sandėlį atskirai.

3. Akcizais apmokestinamų prekių sandėlio savininko arba registruoto prekybininko pateikiamoje akcizų deklaracijoje turi būti deklaruojama akcizų suma, kurią mokėti prievolė pagal šio Įstatymo 8 straipsnį atsirado tą mokestinį laikotarpį, už kurį pateikiama akcizų deklaracija.

4. Panaikinus leidimą steigti akcizais apmokestinamų prekių sandėlį, akcizų deklaracijoje, pateikiamoje už mokestinį laikotarpį, kurį panaikintas leidimas steigti akcizais apmokestinamų prekių sandėlį, be šio straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka apskaičiuotos akcizų sumos, turi būti deklaruota ir akcizų suma, mokėtina už visas kitą dieną po leidimo panaikinimo šiame sandėlyje buvusias akcizais apmokestinamas prekes, už kurias akcizai dar nebuvo sumokėti, bei iš sandėlio išgabentas akcizais apmokestinamas prekes, kurioms taikomas akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimas, tačiau kurių pristatymo į paskirties vietą (eksporto atveju – išgabavimo iš Europos Bendrijų teritorijos) faktas nebuvo patvirtintas iki leidimo panaikinimo dienos, išskyrus atvejus, kai už tokias prekes pagal šį Įstatymą akcizai neturi būti skaičiuojami. Ši suma apskaičiuojama taikant akcizų tarifus, galiojusius leidimo panaikinimo, o už išgabentas prekes – išgabavimo dieną. Tuo atveju, kai po leidimo panaikinimo dienos gaunama įrodymų, kad prekės pristatytos į paskirties vietą (ar atitinkamai išgabentos iš Europos Bendrijų teritorijos), už prekių kiekį, kuris buvo pristatytas į paskirties vietą (ar atitinkamai išgabentas iš Europos Bendrijų teritorijos), permokėta akcizų suma įskaitoma arba gražinama Mokesčių administravimo įstatymo nustatyta tvarka, tačiau tik tuo atveju, jeigu nuo prekių išgabavimo dienos praėjo ne ilgiau kaip 3 metai.

5. Išregistravus registruotą prekybininką iš registruotų prekybininkų sąrašo, ne vėliau kaip per 10 dienų nuo išregistravimo asmuo privalo pateikti registruoto prekybininko akcizų deklaraciją, kurioje būtų deklaruota mokėtina akcizų suma už akcizais apmokestinamas prekes, už kurias akcizai dar nebuvo sumokėti, gautas iš kitos valstybės narės iki išregistravimo iš registruotų prekybininkų sąrašo dienos, taikant prekių gavimo dieną galiojusius akcizų tarifus.

6. Asmenys, kurie nėra akcizais apmokestinamų prekių sandėlių savininkai ar registruoti prekybininkai, ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prekių atgabavimo į Lietuvos Respubliką dienos privalo pateikti vietos mokesčio administratoriui, kurio veiklos teritorijoje jie registruoti mokesčių mokėtojais, centrinio mokesčio administratoriaus nustatytos formos akcizų deklaraciją ir teisės aktų nustatytus deklaracijos priedus. Tais atvejais, kai prievolė mokėti akcizus tenka ne Lietuvos Respublikoje įsikūrusiam asmeniui, akcizų deklaracija ir teisės aktų nustatyti deklaracijos priedai pateikiami tam vietos mokesčio administratoriui, kurio teritorijoje mokesčių mokėtoju registruotas jo fiskalinis agentas.

7. Jeigu asmuo, pažeisdamas šio Įstatymo 4 straipsnio 1, 5, 6 ir 7 dalių reikalavimus, bet koku būdu pagamina akcizais apmokestinamas prekes ne akcizais apmokestinamų prekių sandėlyje, jis privalo ne vėliau kaip kitą darbo dieną po prekių pagaminimo pateikti akcizų deklaraciją ir joje deklaruoti mokėtiną už taip pagamintas prekes akcizų sumą, apskaičiuotą taikant akcizų tarifus, galiojusius prekių pagaminimo dieną. Akcizų deklaracija pateikiama vietos mokesčio administratoriui, kurio veiklos teritorijoje asmuo registruotas mokesčių mokėtoju.

8. Bet kuris asmuo, kuriam prievolė mokėti akcizus atsiranda remiantis šio Įstatymo 8 straipsnio 1 dalies 4 ir (ar) 5, ir (ar) 8 punktais, privalo ne vėliau kaip kitą darbo dieną po prievolės atsiradimo pateikti akcizų deklaraciją ir joje deklaruoti mokėtiną akcizų sumą. Akcizų deklaracija pateikiama vietos mokesčio administratoriui, kurio veiklos teritorijoje asmuo registruotas mokesčių mokėtoju.

9. Šio straipsnio nuostatos netaikomos importuojamoms akcizais apmokestinamoms prekėms.

10 straipsnis. Mokėtinos Lietuvos Respublikoje akcizų sumos apskaičiavimas

Už akcizais apmokestinamas prekes, už kurias pagal šį Įstatymą Lietuvos Respublikoje atsiranda prievolė mokėti akcizus, mokėtina akcizų suma apskaičiuojama taikant akcizų tarifus, galiojusius prievolės atsiradimo dieną. Tuo atveju, kai akcizais apmokestinamos prekės prarandamos ir jų praradimo dienos nustatyti neįmanoma, mokėtina akcizų suma apskaičiuojama taikant akcizų tarifus, galiojusius prekių praradimo nustatymo dieną.

11 straipsnis. Mokesčio mokėjimo tvarka

1. Mokėtina akcizų suma turi būti sumokėta ne vėliau kaip iki šiame Įstatyme nurodyto akcizų deklaracijos pateikimo termino pabaigos į to vietos mokesčio administratoriaus, kurio teritorijoje yra akcizais apmokestinamų prekių sandėlis, surenkamąją sąskaitą, o jeigu mokėtojas nėra akcizais apmokestinamų prekių sandėlio savininkas, – į to vietos mokesčio administratoriaus, kurio teritorijoje jis (ar jo paskirtas fiskalinis agentas) įregistruotas mokesčių mokėtoju. Jeigu šio Įstatymo ar jį reglamentuojančių teisės aktų nustatytais atvejais asmuo, kuriam tenka prievolė

mokėti akcizus, prieš gaudamas, atsigabendamas ar atsiųsdamas akcizais apmokestinamas prekes buvo įmokėjęs piniginį užstatą, mokėtina akcizų suma visų pirma įskaitoma iš piniginio užsto.

2. Vyriausybė ar jos įgaliota institucija turi teisę nustatyti už mokestinį laikotarpį mokėtinos akcizų sumos ribą ir tuo atveju, jeigu už konkretų akcizais apmokestinamų prekių sandėlį šio sandėlio savininko (ar atitinkamai registruoto prekybininko) teikiamoje akcizų deklaracijoje apskaičiuota už mokestinį laikotarpį mokėtina akcizų suma šią ribą viršytų, akcizais apmokestinamų prekių sandėlio savininkas už šį sandėlį (ar registruotas prekybininkas) akcizus šio Įstatymo 10 straipsnyje nustatyta tvarka turi apskaičiuoti kas dešimtadienį ir mokėti šia tvarka:

- 1) už pirmąjį mokestinio laikotarpio dešimtadienį – iki to paties mėnesio 15 dienos;
- 2) už antrąjį mokestinio laikotarpio dešimtadienį – iki to paties mėnesio paskutinės dienos;
- 3) už likusią mokestinio laikotarpio dalį – iki akcizų deklaracijos pateikimo termino pabaigos.

3. Už importuotas akcizais apmokestinamas prekes akcizai mokami Vyriausybės nustatyta tvarka. Muitinė tais atvejais, kai akcizai nesumokami iš anksto ar iš karto atsiradus prievolei juos mokėti ir kai tai reikalinga tinkamam įsipareigojimų muitinei įvykdymui užtikrinti, turi teisę pareikalauti, kad būtų įmokėtas piniginis užstatas ar pateiktas laidavimo (garantijos), užtikrinančio šių įsipareigojimų įvykdymą, dokumentas. Šios nuostatos įgyvendinamos ta pačia tvarka kaip ir su importo muitais susiję skolininko įsipareigojimai.

12 straipsnis. Apskaičiuotos akcizų sumos nurodymas prekių pardavimo dokumentuose

Vyriausybės ar jos įgalios institucijos nustatytais atvejais akcizais apmokestinamų prekių pardavimo dokumentuose turi būti nurodyta už šias prekes apskaičiuota akcizų suma.

13 straipsnis. Akcizais apmokestinamų prekių, kurioms taikomas akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimas, gabenimas tarp Lietuvos Respublikoje esančių akcizais apmokestinamų prekių sandėlių

1. Akcizais apmokestinamos prekės iš vieno Lietuvos Respublikos akcizais apmokestinamų prekių sandėlio gali būti išgabentos į kitą Lietuvos Respublikos akcizais apmokestinamų prekių sandėlį taikant akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimą. Prekės, kurioms taikomas akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimas, gali būti išgabentos tik į tokį akcizais apmokestinamų prekių sandėlį, kuriame šios rūšies prekes leidžiama laikyti. Taip išgabenus prekes, nėra laikoma, kad joms panaikintas akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimas, jeigu šiame straipsnyje nenustatyta kitaip.

2. Išgabenant akcizais apmokestinamas prekes, kurioms taikomas akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimas, iš vieno Lietuvos Respublikos akcizais apmokestinamų prekių sandėlio (toliau šiame straipsnyje – siuntėjas) į kitą Lietuvos Respublikos akcizais apmokestinamų prekių sandėlį (toliau šiame straipsnyje – gavėjas), turi būti išrašytas akcizais apmokestinamų prekių gabenimo dokumentas. Vieną šio dokumento egzempliorių privalo pasirašytinai patvirtinti gavėjo savininko įgalioti asmenys ir pažymėti vietos mokesčio administratoriaus, kurio veiklos teritorijoje yra gavėjas, įgalioti asmenys. Šis egzempliorius turi būti grąžintas siuntėjo savininkui. Centrinio mokesčio administratoriaus nustatytais atvejais ir tvarka tuo atveju, kai akcizais apmokestinamų prekių gavimo faktas yra patvirtinamas šių prekių judėjimo apskaitos informacinėje sistemoje, gavėjo vietos mokesčio administratorius šio egzemplioriaus pasirašytinai nežymi.

3. Jeigu gautas akcizais apmokestinamų prekių kiekis nesutampa su išgabenant šias prekes išrašytame akcizais apmokestinamų prekių gabenimo dokumente nurodytu kiekiu, gavėjo savininko ir vietos mokesčio administratoriaus įgalioti asmenys, pasirašydami grąžintiną dokumento egzempliorių, privalo tai pažymėti ir nurodyti, koks kiekis yra faktiškai gautas.

4. Jeigu per 30 kalendorinių dienų nuo akcizais apmokestinamų prekių, kurioms taikomas akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimas, išgabenimo siuntėjo savininkas negauna patvirtinto šio straipsnio 2 dalyje nurodyto dokumento egzemplioriaus, negali Vyriausybės ar jos įgalios institucijos nustatyta tvarka įrodyti, kad išgabentos akcizais apmokestinamos prekės gabenimo metu prarastos dėl nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybių, taip pat šios prekės nėra grąžintos, akcizų deklaracijoje, pateikiamoje už mokestinį laikotarpį, einantį po to laikotarpio, kurį šios prekės buvo išgabentos, privaloma deklaruoti šias prekes kaip akcizais apmokestinamas prekes, kurioms buvo panaikintas akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimas, ir apskaičiuoti už

jas akcizus taikant akcizų tarifus, galiojusius prekių išgabenimo dieną. Jeigu nurodytasis dokumento egzempliorius gaunamas vėliau, Vyriausybės ar jos įgaliosios institucijos nustatyta tvarka įrodoma, kad prekės gabenimo metu prarastos dėl nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybių, arba prekės grąžinamos, permokėta akcizų suma įskaitoma arba grąžinama Mokesčių administravimo įstatymo nustatyta tvarka.

14 straipsnis. Akcizais apmokestinamų prekių gabenimas į kitą valstybę narę

1. Akcizais apmokestinamos prekės, taikant joms akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimą, iš akcizais apmokestinamų prekių sandėlio Lietuvos Respublikoje gali būti:

- 1) išgabentos į kitos valstybės narės akcizais apmokestinamų prekių sandėlį (toliau šiame straipsnyje – sandėlis-gavėjas);
- 2) išgabentos kitos valstybės narės registruotam prekybininkui;
- 3) išgabentos kitos valstybės narės neregistruotam prekybininkui;
- 4) eksportuojamos per kitą valstybę narę.

2. Iš Lietuvos Respublikos akcizais apmokestinamų prekių sandėlio (toliau šiame straipsnyje – sandėlis-siuntėjas) akcizais apmokestinamos prekės, taikant joms akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimą, kitos valstybės narės neregistruotam prekybininkui gali būti išgabentos tik tuo atveju, kai sandėlio-siuntėjo savininkas turi kitos valstybės narės kompetentingos institucijos išduotą patvirtinimą, kad apie numatomą prekių gavimą ši institucija yra informuota ir akcizų sumokėjimas toje valstybėje narėje yra garantuotas. Šioje dalyje nurodytas patvirtinimas kartu su akcizais apmokestinamų prekių gabenimo dokumentu turi lydėti gabenamas akcizais apmokestinamas prekes.

3. Išgabenant akcizais apmokestinamas prekes šio straipsnio 1 dalyje nurodytais atvejais, turi būti išrašytas akcizais apmokestinamų prekių gabenimo dokumentas. Vieną šio dokumento egzempliorių privalo pasirašytinai patvirtinti sandėlio-gavėjo savininko ar prekybininko ir gavimo valstybės narės kompetentingos už akcizų administravimą atsakingos institucijos įgalioti asmenys. Tuo atveju, kai akcizais apmokestinamos prekės eksportuojamos per vieną ar per kelias kitas valstybes nares, ši akcizais apmokestinamų prekių gabenimo dokumento egzempliorių tvirtina tos valstybės narės, iš kurios akcizais apmokestinamos prekės išgabenamos iš Europos Bendrijų teritorijos, muitinės įstaigos įgalioti asmenys. Šis egzempliorius turi būti grąžintas sandėlio-siuntėjo savininkui. Tuo atveju, kai pagal kitos valstybės narės teisės aktus akcizais apmokestinamų prekių dokumento egzemplioriaus kompetentingos institucijos neprivalo patvirtinti, pakanka sandėlio-gavėjo savininko ar prekybininko įgaliotų asmenų patvirtinimo.

4. Į kitą valstybę narę išgabenant akcizais apmokestinamas prekes, kurioms taikomas akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimas, prekių pakuotės centrinio mokesčio administratoriaus nustatyta tvarka ir atvejais turi būti užplombuotos ir sunumeruotos, o duomenys apie tokius komercinius antspaudus (plombas) turi būti pateikti gabenimo dokumentuose.

5. Laikoma, kad sandėlio-siuntėjo savininkas tinkamai įvykdė su į kitą valstybę narę išgabentomis akcizais apmokestinamomis prekėmis susijusias mokesčines prievole, jeigu prekės pristatytos į paskirties vietą (eksporto atveju – išgabentos iš Europos Bendrijų teritorijos) ir:

1) gaunamas tinkamai patvirtintas akcizais apmokestinamų prekių gabenimo dokumento egzempliorius. Išimtiniais atvejais mokesčio administratorius turi teisę priimti ir kitokius centrinio mokesčio administratoriaus nustatytus įrodymus, jeigu iš jų įmanoma tiksliai nustatyti, kad išgabentos prekės gautos paskirties vietoje (ar atitinkamai išgabentos iš Europos Bendrijų teritorijos);

2) už prekių kiekį, prarastą gabenimo metu, taip pat padarius gabenimo tvarkos pažeidimus, valstybėje narėje, kurioje buvo padaryti pažeidimai, susidarę arba buvo nustatyti trūkumai, yra sumokėti akcizai (arba nuo akcizų mokėjimo kitų valstybių narių kompetentingų institucijų sprendimu yra atleistas).

6. Jeigu iki kito mėnesio, einančio po to, kurį išgabentos akcizais apmokestinamos prekės turėjo būti gautos kitoje valstybėje narėje ar pateiktos išvykimo iš Europos Bendrijų valstybės narės muitinei, 15 dienos sandėlio-siuntėjo savininkas negauna patvirtinto šio straipsnio 3 dalyje nurodyto dokumento egzemplioriaus, ne vėliau kaip per 10 dienų po šio termino pabaigos sandėlio-siuntėjo savininkas privalo apie tai centrinio mokesčio administratoriaus nustatyta tvarka informuoti sandėlio-siuntėjo vietos mokesčio administratorių, priešingu atveju sandėlio-siuntėjo savininkas privalo už šias prekes, taikydamas išgabenimo dieną galiojusius tarifus, apskaičiuotus

akcizus deklaruoti to mokestinio laikotarpio, kurį suėjo minėtasis 10 dienų terminas, akcizų deklaracijoje ir šio Įstatymo nustatyta tvarka juos sumokėti. Jeigu sandėlio-siuntėjo savininkas informavo apie tai, kad dokumentas negautas, tačiau pasibaigus 4 mėnesių laikotarpiui nuo prekių išgabenimo dienos negaunama įrodymų apie prekių pristatymą į paskirties vietą (eksporto atveju – išgabenimą iš Europos Bendrijų teritorijos) ir nebuvo nustatyta, kad gabenimo tvarkos pažeidimas įvyko kitoje valstybėje narėje, sandėlio-siuntėjo vietos mokesčio administratorius gali pareikalauti, kad už šias prekes taikant išgabenimo dieną galiojusius tarifus apskaičiuoti akcizai būtų deklaruoti to mokestinio laikotarpio, kurį suėjo minėtasis 4 mėnesių terminas, akcizų deklaracijoje ir šio Įstatymo nustatyta tvarka sumokėti arba suteikti papildomą terminą įrodymams pateikti, tačiau bet koku atveju šis terminas negali būti ilgesnis negu 3 metai nuo šio straipsnio 3 dalyje nurodyto dokumento išrašymo dienos. Jeigu sandėlio-siuntėjo savininkas neturėjo galimybės sužinoti apie tai, kad prekės paskirties vietoje nepristatytos (ar atitinkamai neišgabentos iš Europos Bendrijų teritorijos), 4 mėnesių laikotarpis skaičiuojamas nuo tos dienos, kada jis apie tai sužinojo ar turėjo sužinoti. Jeigu įrodymai, kad prekės pasiekė paskirties vietą (ar atitinkamai yra išgabentos iš Europos Bendrijų teritorijos), gaunami vėliau arba nustatoma valstybė narė, kurioje įvyko gabenimo tvarkos pažeidimas, ir joje sumokami nustatyti akcizai, permokėta akcizų suma įskaitoma arba grąžinama Mokesčių administravimo įstatymo nustatyta tvarka, tačiau tik tuo atveju, jeigu nuo šio straipsnio 3 dalyje nurodyto dokumento išrašymo praėjo ne ilgiau kaip 3 metai.

7. Akcizais apmokestinamų prekių, kurioms netaikomas akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimas, gabenimas į kitą valstybę narę turi būti įformintas supaprastintu akcizais apmokestinamų prekių gabenimo dokumentu. Vieną gabenimo dokumento egzempliorių privalo pasirašytinai patvirtinti prekių gavėjo ir gaunančiosios valstybės narės kompetentingos už akcizų administravimą atsakingos institucijos įgalioti asmenys. Šis egzempliorius turi būti grąžintas prekių siuntėjui. Tuo atveju, kai pagal kitos valstybės narės teisės aktus supaprastinto akcizais apmokestinamų prekių gabenimo dokumento atitinkamo egzemplioriaus kompetentingos institucijos neprivalo tvirtinti, pakanka prekių gavėjo įgaliotų asmenų patvirtinimo.

8. Supaprastintas akcizais apmokestinamų prekių gabenimo dokumentas nenaudojamas tais atvejais, kai iš Lietuvos Respublikos išgabėtos akcizais apmokestinamos prekės, kurios prekių pardavėjo ar jo užsakymu kito asmens gabenamos į kitą valstybę narę asmeniui, kuris nėra registruotas arba neregistruotas prekybininkas, arba ne į akcizais apmokestinamų prekių sandėlį. Šiuo atveju prekių pardavėjas, prieš taip išsiųsdamas prekes, privalo turėti įrodymų, kad akcizų sumokėjimas paskirties valstybėje narėje yra garantuotas. Akcizų sumokėjimo garantavimą paskirties valstybėje narėje įrodantys dokumentai turi lydėti akcizais apmokestinamas prekes.

15 straipsnis. Akcizais apmokestinamų prekių atgabenimas į Lietuvos Respubliką, taip pat gabenimas per Lietuvos Respubliką

1. Akcizais apmokestinamos prekės, kurioms taikomas akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimas, iš kitos valstybės narės akcizais apmokestinamų prekių sandėlio gali būti:

1) atgabėtos į Lietuvos Respublikos akcizais apmokestinamų prekių sandėlį (toliau šiame straipsnyje – sandėlis-gavėjas);

2) atgabėtos Lietuvos Respublikoje registruotam prekybininkui;

3) atgabėtos Lietuvos Respublikos neregistruotam prekybininkui;

4) atgabėtos jas eksportuojant per Lietuvos Respubliką.

2. Akcizais apmokestinamos prekės, kurioms taikomas akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimas ir kurios į Lietuvos Respubliką atgabėtos šio straipsnio 1 dalyje nurodytais atvejais, privalo būti atgabėtos su akcizais apmokestinamų prekių gabenimo dokumentu, kurio atitinkamą egzempliorių privalo pasirašytinai patvirtinti sandėlio-gavėjo savininko ar prekybininko įgalioti asmenys ir pažymėti vietos mokesčio administratoriaus, kurio veiklos teritorijoje yra sandėlis-gavėjas ar prekybininkas, įgalioti asmenys, o kai akcizais apmokestinamos prekės iš kitos valstybės narės eksportuojamos iš Europos Bendrijų teritorijos per Lietuvos Respubliką, akcizais apmokestinamų prekių gabenimo dokumentų atitinkamą egzempliorių pažymi išvykimo muitinės įstaigos tam įgalioti pareigūnai. Atgabenant akcizais apmokestinamas prekes, kurioms taikomas akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimas, Lietuvos Respublikos neregistruotam prekybininkui, be akcizais apmokestinamų prekių gabenimo dokumento, privaloma turėti centrinio mokesčio

administratoriaus nustatytos formos patvirtinimą, kad akcizų sumokėjimas Lietuvos Respublikoje garantuotas.

3. Norėdamas iš kitos valstybės narės gauti akcizais apmokestinamų prekių, kurioms taikomas akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimas, neregistruotas prekybininkas privalo kreiptis į vietos mokesčio administratorių, kurio veiklos teritorijoje jis registruotas mokesčių mokėtoju, ir:

1) centrinio mokesčio administratoriaus nustatyta tvarka informuoti vietos mokesčio administratorių apie numatomą akcizais apmokestinamų prekių gavimą ir

2) Vyriausybės nustatyta tvarka užtikrinti, kad už iš kitos valstybės narės numatomas gauti prekes Lietuvos Respublikoje mokėtini akcizai bus sumokėti.

4. Jeigu į Lietuvos Respubliką atgabentų akcizais apmokestinamų prekių, kurioms taikomas akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimas, kiekis nesutampa su šias prekes lydinčiame gabenimo dokumente nurodytu kiekiu, sandėlio-gavėjo savininko ar prekybininko ir vietos mokesčio administratoriaus įgalioti asmenys arba atitinkamai muitinės pareigūnai, pasirašydami grąžintiną gabenimo dokumento egzempliorių, privalo tai pažymėti ir nurodyti, koks prekių kiekis yra faktiškai gautas. Jeigu gabenimo dokumente jau yra kitos valstybės narės kompetentingų valstybės institucijų žymos apie nustatytus akcizais apmokestinamų prekių kiekio trūkumus, Lietuvos Respublikos kompetentingos už akcizų administravimą atsakingos institucijos savo nustatyta tvarka ir terminais privalo šiai kitos valstybės narės kompetentingai institucijai nusiųsti šio gabenimo dokumento su tos institucijos žymomis kopiją, kurioje Lietuvos Respublikos kompetentinga institucija privalo pažymėti, ar trūkstamas prekių kiekis pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus gali būti laikomas prarastu dėl natūralios netekties ar dėl nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybių ir todėl trūkstamas prekių kiekis atleidžiamas nuo akcizų. Jeigu kitos valstybės narės kompetentingos institucijos nustatytas trūkstamas prekių kiekis Lietuvos Respublikoje negali būti atleidžiamas nuo akcizų ar gali būti atleistas ne visos prarastos prekės, Lietuvos Respublikos kompetentinga institucija privalo pažymėti, koks prekių kiekis gali būti apmokestintas toje valstybėje narėje. Jeigu akcizais apmokestinamų gabenamų prekių trūkumas nustatytas tik Lietuvos Respublikos kompetentingų asmenų, už trūkstamą prekių kiekį, viršijantį kiekį, kuris pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus gali būti laikomas prarastu dėl natūralios netekties, ir (arba) kiekį, kuris negali būti laikomas prarastu dėl nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybių, Lietuvos Respublikoje turi būti sumokėti akcizai. Jeigu vėliau gaunami įrodymai, kad prekės prarastos kitoje valstybėje narėje ir joje sumokami nustatyti akcizai, permokėta akcizų suma įskaitoma arba grąžinama Mokesčių administravimo įstatymo nustatyta tvarka, tačiau tik tuo atveju, jeigu nuo prekių gabenimo dokumento išrašymo praėjo ne ilgiau kaip 3 metai.

5. Jeigu akcizais apmokestinamos prekės, kurioms taikomas akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimas, yra gabenamos tarp kitų valstybių narių per Lietuvos Respublikos teritoriją, jos privalo būti gabenamos su akcizais apmokestinamų prekių gabenimo dokumentu, o šio Įstatymo ir 1992 m. vasario 25 d. Tarybos direktyvos 92/12/EEB dėl bendrųjų procedūrų, susijusių su akcizais apmokestinamais produktais, ir dėl tokių produktų laikymo, judėjimo ir kontrolės nustatytais atvejais – ir su kitais papildomais dokumentais (dokumentu, įrodančiu, kad paskirties valstybėje akcizų sumokėjimas garantuotas, atleidimo nuo akcizų sertifikatu ar kt.). Jeigu gabenimo per Lietuvos Respublikos teritoriją metu nustatomi prekių kiekio trūkumai, kurie nebuvo anksčiau nustatyti, mokesčio administratorius centrinio mokesčio administratoriaus nustatyta tvarka privalo tai pažymėti sandėlio-siuntėjo savininkui grąžintiname akcizais apmokestinamų prekių gabenimo dokumento egzemplioriuje. Už Lietuvos Respublikos teritorijoje prarastas prekes ar prekes, kurių praradimas nustatytas Lietuvos Respublikoje, akcizai privalo būti sumokėti, jeigu paskirties valstybės narės kompetentinga institucija nutaria neatleisti nuo akcizų už prekių kiekio trūkumus mokėjimo. Jeigu vėliau gaunami įrodymai, kad prekės prarastos kitoje valstybėje narėje ir joje sumokami nustatyti akcizai, permokėta akcizų suma įskaitoma arba grąžinama Mokesčių administravimo įstatymo nustatyta tvarka, tačiau tik tuo atveju, jeigu nuo prekių gabenimo dokumento išrašymo praėjo ne ilgiau kaip 3 metai.

6. Tuo atveju, kai akcizais apmokestinamos prekės, kurioms netaikomas akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimas, atgabenamos į Lietuvos Respubliką verslo tikslais arba viešųjų juridinių asmenų reikmėms, asmenys, kuriems šios prekės skirtos, įskaitant viešuosius juridinius asmenis, privalo:

1) centrinio mokesčio administratoriaus nustatyta tvarka informuoti vietos mokesčio administratorių apie numatomą akcizais apmokestinamų prekių gavimą;

2) Vyriausybės nustatyta tvarka užtikrinti, kad už iš kitos valstybės narės numatomas gauti prekes Lietuvos Respublikoje mokėtini akcizai bus sumokėti.

7. Šio straipsnio 6 dalyje nurodytos prekės privalo būti atgabentos su supaprastintu akcizais apmokestinamų prekių gabenimo dokumentu, kurio atitinkamą egzempliorių privalo pasirašytinai patvirtinti prekių gavėjo ir vietos mokesčio administratoriaus, kurio veiklos teritorijoje jis registruotas mokesčių mokėtoju, įgaliojimo asmenys.

8. Tuo atveju, kai akcizais apmokestinamos prekės pardavėjo ar jo užsakymu kito asmens atgabenamos į Lietuvos Respubliką asmeniui, kuris nėra registruotas arba neregistruotas prekybininkas, arba ne į akcizais apmokestinamų prekių sandėlį, prekių pardavėjas ar jo fiskalinis agentas centrinio mokesčio administratoriaus nustatyta tvarka, prieš prekes atgabendamas į Lietuvos Respubliką, privalo informuoti savo vietos mokesčio administratorių apie numatomą akcizais apmokestinamų prekių atgabenimą ir Vyriausybės nustatyta tvarka užtikrinti, kad už iš kitos valstybės narės numatomas gauti prekes Lietuvos Respublikoje mokėtini akcizai bus sumokėti.

9. Kai prievolė mokėti akcizus Lietuvos Respublikoje atsiranda dėl šio straipsnio 4 ar 5 dalyje nurodytų aplinkybių, asmuo, pateikęs mokesčių prievolių, galinčių atsirasti gabenimo prekėms taikant akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimą metu, įvykdymą užtikrinantį laidavimą (garantiją), centrinio mokesčio administratoriaus nustatyta tvarka ir terminais privalo deklaruoti ir sumokėti šį mokestį, jeigu nuo prekių gabenimo dokumento išrašymo praėjo ne ilgiau kaip 3 metai.

16 straipsnis. Mokesčių prievolių, galinčių atsirasti gabenimo taikant akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimą metu, įvykdymo užtikrinimas

1. Mokesčių prievolių, galinčių atsirasti gabenimo iš Lietuvos Respublikos akcizais apmokestinamų prekių sandėlio (toliau šiame straipsnyje – siuntėjas) taikant prekėms akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimą metu, įvykdymas turi būti užtikrintas, jeigu šiame straipsnyje nenustatyta kitaip, vienu iš šių būdų:

1) piniginiu užstatu, kurį siuntėjo savininkas įmoka į vietos mokesčio administratoriaus, kurio veiklos teritorijoje yra siuntėjas, surenkamąją sąskaitą;

2) su centriniu mokesčio administratoriumi sudariusios bendradarbiavimo sutartį Europos Bendrijų teritorijoje veikiančios banko įstaigos arba draudimo įmonės, kurioms kompetentingos institucijos suteikė teisę verstis atitinkamai banko arba draudimo veikla, išduotu laidavimu (garantijos) dokumentu. Šį dokumentą siuntėjo savininkas pateikia vietos mokesčio administratoriui, kurio veiklos teritorijoje yra siuntėjas.

2. Vyriausybė gali nustatyti ir kitokį mokesčių prievolių, galinčių atsirasti gabenimo taikant prekėms akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimą metu, įvykdymo užtikrinimo būdą.

3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyto piniginio užstato arba laidavimo (garantijos) dydį už gabenamas prekes, kurioms taikomas akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimas, nustato vietos mokesčio administratorius, kurio veiklos teritorijoje yra siuntėjas, atsižvelgdamas į centrinio mokesčio administratoriaus nustatytą piniginio užstato arba laidavimo (garantijos) dydžio nustatymo metodiką.

4. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytas piniginis užstatas grąžinamas arba laidavimo (garantijos) dokumentas panaikinamas po to, kai paaiškėja kuri nors iš nurodytų aplinkybių:

1) siuntėjo savininkas vietos mokesčio administratoriui pateikia nustatyta tvarka patvirtintą akcizais apmokestinamų prekių gabenimo dokumento egzempliorių, o jame nėra žymų apie nustatytus prekių kiekio trūkumus;

2) tuo atveju, kai siuntėjo savininkas negauna nustatyta tvarka patvirtinto akcizais apmokestinamų prekių gabenimo dokumento arba jame yra žymų apie nustatytus prekių kiekio trūkumus, siuntėjo savininkas sumoka su išgabentomis, bet nepristatytomis prekėmis susijusius mokėtinus (įskaitant ir mokėtinus kitoje valstybėje narėje) akcizus ir pateikia tai įrodančius dokumentus arba pateikia įrodymus, kad prekės nuo šių akcizų gali būti atleistos.

5. Mokesčių prievolių, galinčių atsirasti atgabenant akcizais apmokestinamas prekes, kurioms taikomas akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimas, į Lietuvos Respubliką arba gabenant tokias prekes tarp kitų valstybių narių per Lietuvos Respubliką, įvykdymas užtikrinamas laikantis 1992 m. vasario 25 d. Tarybos direktyvos 92/12/EEB dėl bendrųjų procedūrų, susijusių su

akcizais apmokestinamais produktais, ir dėl tokių produktų laikymo, judėjimo ir kontrolės nuostatų.

17 straipsnis. Atvejai, kai akcizais apmokestinamos prekės atleidžiamos nuo akcizų

1. Nuo akcizų atleidžiamos akcizais apmokestinamos prekės, už kurias pagal šio Įstatymo 8 straipsnio nuostatas atsiranda prievolė mokėti akcizus, jeigu jos:

1) eksportuotos, iš specialių prekybos vietų, esančių tarptautiniame jūrų ar oro uoste bei Lietuvos Respublikos valstybės sienos su trečiosiomis šalimis perėjimo punkte, patiekto išvykstantiems į trečiąsias teritorijas ar trečiąsias valstybes keleiviams, taip pat patiekto reiso metu keleiviams, oro ar jūrų transportu vykstantiems į paskirties tašką už Europos Bendrijų teritorijos. Taikant šio punkto nuostatas, susijusias su keleivio vykimu oro ar jūrų transportu, keleivio vykimo vieta laikoma artimiausia keleivio išlipimo iš orlaivio ar laivo vieta po įlipimo Lietuvos Respublikoje, o paskirties tašku laikoma pirmoji vieta už Lietuvos Respublikos ribų, kurioje orlaivis ar laivas sustoja išlaipinti ir (arba) įlaipinti keleivius;

2) skirtos užsienio valstybių diplomatinėms atstovybėms ir konsulinėms įstaigoms Lietuvos Respublikoje oficialiai veiklai ir šių atstovybių ir įstaigų narių, išskyrus aptarnaujantį personalą, ir kartu gyvenančių jų šeimos narių, jeigu šie asmenys nėra Lietuvos Respublikos piliečiai ir jų nuolatinė gyvenamoji vieta nėra Lietuvos Respublika, asmeniniam naudojimui. Šios nuostatos taikomos pariteto pagrindais. Jeigu Lietuvos Respublikos diplomatinei atstovybei ar konsulinei įstaigai užsienio valstybėje taikoma akcizų grąžinimo tvarka yra nepalankesnė arba palankesnė už tvarką, taikomą tos valstybės diplomatinei atstovybei ar konsulinei įstaigai Lietuvos Respublikoje, Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija turi teisę nustatyti tos valstybės diplomatinei atstovybei ar konsulinei įstaigai Lietuvos Respublikoje taikomą atitinkamai nepalankesnę arba palankesnę akcizų grąžinimo tvarką;

3) skirtos kitose valstybėse narėse įsikūrusioms užsienio valstybių diplomatinėms atstovybėms ir konsulinėms įstaigoms, šių atstovybių ir įstaigų nariams. Šiuo atveju taikomos tos kitose valstybėse narėse nustatytos sąlygos ir apribojimai;

4) atgabenamos į Lietuvos Respubliką ne iš Europos Bendrijų teritorijos keleivių asmeniniame bagaže ir neviršija Vyriausybės nustatytų kiekių, kuriuos fiziniams asmenims (keleiviams) leista įvežti be importo akcizų;

5) tiekiamos kaip atsargos laivams ir (arba) orlaiviams, vežantiems keleivius ir (arba) krovinius tarptautiniais maršrutais;

6) skirtos kitų negu Lietuvos Respublika Šiaurės Atlanto Organizacijos Sutarties šalių kariuomenių vienetais šiems vienetais ar juos lydintiems civiliams darbuotojams naudoti, kai šie vienetai dalyvauja bendroje karinėse operacijose, pratybose ar kitame bendrame kariniame renginyje. Nuo akcizų taip pat atleidžiamos į kitą valstybę narę tiekiamos akcizais apmokestinamos prekės, jeigu jos skirtos Šiaurės Atlanto Organizacijos Sutarties šalių, kitų negu paskirties valstybė, kariuomenių vienetais šiems vienetais ar juos lydintiems civiliams darbuotojams naudoti (šiuo atveju taikomos toje kitoje valstybėje narėje nustatytos sąlygos ir apribojimai);

7) skirtos Lietuvos Respublikoje pripažintoms tarptautinėms organizacijoms ir jų atstovybėms bei jų nariams tiek, kiek tai numatyta tarptautinėse sutartyse, pagal kurias steigiamos tarptautinės organizacijos, arba Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse, sudarytose su atitinkama tarptautine organizacija. Nuo akcizų taip pat atleidžiamos prekės, skirtos tarptautinėms organizacijoms, kurias tokiais pripažino bet kuri kita valstybė narė, ar jų atstovybėms, taip pat šių organizacijų ar atstovybių nariams (prekės nuo akcizų atleidžiamos laikantis tarptautinėse sutartyse, pagal kurias steigiamos tarptautinės organizacijos, arba bet kurios kitos valstybės narės tarptautinėse sutartyse su tarptautinėmis organizacijomis nustatytų sąlygų ir apribojimų);

8) įsigijamos arba importuojamos pagal tarptautines sutartis, sudarytas tarp Lietuvos Respublikos ir valstybės, kuri nėra Europos Sąjungos valstybė narė, ar tarptautinės organizacijos, jeigu šiose sutartyse numatyta šias prekes atleisti nuo pridėtinės vertės mokesčio.

2. Vyriausybė ar jos įgaliota institucija nustato šio straipsnio 1 dalies 2, 3, 5–8 punktuose nurodytų akcizų lengvatų taikymo tvarką.

3. Kiti atvejai, kai atskiros akcizais apmokestinamos prekės atleidžiamos nuo akcizų, nustatyti šio Įstatymo specialiosiose nuostatose.

4. Jeigu už šio straipsnio 1 dalyje nurodytas akcizais apmokestinamas prekes akcizai buvo sumokėti, jie grąžinami Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

5. Jeigu akcizais apmokestinamos prekės, už kurias akcizai buvo sumokėti Lietuvos Respublikoje, išgabėtos į kitą valstybę narę verslo tikslais ar viešųjų juridinių asmenų reikmėms, už šias prekes sumokėti akcizai gali būti grąžinti pateikus vietos mokesčio administratoriui šio Įstatymo 14 straipsnio 7 dalyje nurodytą patvirtintą supaprastinto akcizais apmokestinamų prekių gabenimo dokumento egzempliorių ir kompetentingos kitos valstybės narės institucijos patvirtinimą, kad už šias prekes toje valstybėje narėje akcizai sumokėti, jų sumokėjimas garantuotas arba jos toje valstybėje narėje gali būti atleistos nuo akcizų. Akcizai grąžinami tik tuo atveju, kai apie pageidavimą susigrąžinti akcizus prekių siuntėjas centrinio mokesčio administratoriaus nustatyta tvarka informavo vietos mokesčio administratorių prieš išgabėdamas šias prekes į kitą valstybę narę.

6. Akcizai grąžinami ir už akcizais apmokestinamas prekes, už kurias akcizai sumokėti Lietuvos Respublikoje ir kurios iš Lietuvos Respublikos prekių pardavėjo ar jo užsakymu kito asmens išgabėtos į kitą valstybę narę asmeniui, kuris nėra registruotas arba neregistruotas prekybininkas, arba ne į akcizais apmokestinamų prekių sandėlį. Šiuo atveju vietos mokesčio administratoriui turi būti pateiktas kompetentingos kitos valstybės narės institucijos patvirtinimas, kad už šias prekes toje valstybėje narėje akcizai sumokėti arba jos toje valstybėje narėje gali būti atleistos nuo akcizų. Akcizai grąžinami tik tuo atveju, kai apie pageidavimą susigrąžinti akcizus prekių pardavėjas centrinio mokesčio administratoriaus nustatyta tvarka informavo vietos mokesčio administratorių prieš išgabėdamas šias prekes į kitą valstybę narę.

7. Tuo atveju, kai akcizais apmokestinamos prekės šio straipsnio 5 ir 6 dalyse nurodytais tikslais į kitą valstybę narę išgabėtos iš akcizais apmokestinamų prekių sandėlio ir akcizų už šias prekes sumokėjimo Lietuvos Respublikoje terminas nėra suėjęs, o vietos mokesčio administratoriui gali būti pateikti šio straipsnio 5 ar 6 dalyje nurodyti dokumentai, apskaičiuota mokėtina už šias prekes akcizų suma panaikinama.

8. Konkrečias šio straipsnio 5 ir 6 dalių nuostatų įgyvendinimo taisykles nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-410](#), 2005-11-17, *Žin.*, 2005, Nr. 142-5110 (2005-12-03)

18 straipsnis. Nepagrįstai sumokėtų (išieškotų) akcizų grąžinimas

1. Nepagrįstai sumokėta (išieškota) per didelė akcizų suma grąžinama (įskaitoma) Mokesčių administravimo įstatymo nustatyta tvarka.

2. Už importuojamas prekes sumokėti akcizai grąžinami arba atsisakoma juos išieškoti Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytais atvejais. Prašymai grąžinti sumokėtus akcizus arba atsisakyti juos išieškoti nagrinėjami Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka. Nepagrįstai sumokėtus (išieškotus) importo akcizus grąžina Lietuvos Respublikos muitinė (toliau – muitinė) Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Muitinės departamentas) nustatyta tvarka.

19 straipsnis. Akcizų sumokėjimo kontrolė

1. Akcizų sumokėjimą, išskyrus šio straipsnio 2 dalyje nurodytą atvejį, kontroliuoja Valstybinė mokesčių inspekcija. Valstybinė mokesčių inspekcija kontroliuoja akcizų sumokėjimą ir už importuotas prekes, jeigu jos šio Įstatymo nustatyta tvarka nugabėtos į akcizais apmokestinamų prekių sandėlį.

2. Akcizų už importuojamas prekes, nenurodytas šio straipsnio 1 dalyje, sumokėjimą kontroliuoja teritorinės muitinės.

3. Akcizai administruojami Mokesčių administravimo įstatymo nustatyta tvarka.

4. Mokestinių prievolių, galinčių atsirasti dėl įvežtų į Europos Bendrijų teritoriją ne Bendrijos prekių, kurios nėra išleistos laisvai cirkuliuoti, taip pat dėl iš trečiųjų teritorijų įvežtų prekių, už kurias akcizai nesumokėti, įvykdymas užtikrinamas ta pačia tvarka, kokia užtikrinami įsipareigojimai, susiję su galinčia atsirasti importo skola muitinei.

5. Bendrijos prekių įvežimui iš trečiųjų teritorijų į Europos Bendrijų teritoriją taikomi tokie patys muitinės formalumai, kokie yra taikomi į Europos Bendrijų muitų teritoriją įvežamoms ne Bendrijos prekėms. Tuo atveju, kai į Europos Bendrijų teritoriją iš trečiųjų teritorijų įvežamos

prekės, kurios skirtos nugabenti į kitą valstybę narę negu ta, į kurią jos buvo įvežtos iš trečiųjų teritorijų, šios prekės gali būti pateiktos vidinio tranzito procedūrai, numatytai Muitinės kodekse, įforminti. Kai į Europos Bendrijų teritoriją iš trečiųjų teritorijų įvežamos prekės, kurios, jeigu jos būtų įvežtos iš trečiųjų valstybių, galėtų būti pateiktos laikinajam saugojimui muitinės prižiūrimose laikino prekių saugojimo vietose, įvežtos į laisvąją zoną ar padėtos į laisvąjį sandėlį, joms galėtų būti įforminta muitinio sandėliavimo, laikinojo įvežimo perdirbti neapmokestinant importo muitais, muitinės prižiūrimo perdirbimo, laikinojo įvežimo visiškai neapmokestinant importo muitais procedūra, tai joms taikomos tos pačios sąlygos, kurios būtų taikomos atlikus minėtus muitinės sankcionuotus veiksmus ar įforminus atitinkamas procedūras.

6. Prekių išvežimui iš Europos Bendrijų teritorijos į trečiąsias teritorijas taikomi tokie patys muitinės formalumai, kokie yra taikomi eksportuojant prekes iš Europos Bendrijų muitų teritorijos. Tuo atveju, kai prekės laikinai išvežamos iš Europos Bendrijų teritorijos į trečiąsias teritorijas, jas grąžinus, joms taikomos tos pačios nuostatos, kurios būtų taikomos, jei šios prekės būtų laikinai išvežtos iš Europos Bendrijų muitų teritorijos.

7. Šio straipsnio 4–6 dalių nuostatų įgyvendinimo tvarką nustato Muitinės departamentas.

8. Tais atvejais, kai prekės išgabenamos į trečiąją valstybę ar trečiąją teritoriją arba prekės atgabenamos iš jų ir joms taikomos Muitinės kodekso 84 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytos procedūros, jos padedamos laikinai saugoti muitinės prižiūrimose prekių laikinojo saugojimo vietose, įvežamos į laisvąją zoną ar padedamos į laisvąjį sandėlį, taip pat tais atvejais, kai prekės gabenamos tarp valstybių narių per valstybės, kuri nėra valstybė narė, tačiau yra Europos laisvosios prekybos asociacijos (toliau – ELPA) narė, teritoriją arba tarp valstybės narės ir ELPA narės, taikant vidinio tranzito procedūrą, arba per vieną ar kelias trečiąsias valstybes ne ELPA nares su TIR ar ATA knygele, laikoma, kad akcizo mokėjimas už šias prekes atidėtas. Šioje dalyje nurodytais atvejais naudojamas bendrasis administracinis dokumentas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-248](#), 2005-06-16, Žin., 2005, Nr. 81-2940 (2005-06-30)

20 straipsnis. Atsakomybė

1. Akcizais apmokestinamų prekių sandėlio savininkas už šio Įstatymo pažeidimus atsako Mokesčių administravimo įstatymo ir kitų įstatymų nustatyta tvarka.

2. Kiti asmenys už šio Įstatymo pažeidimus atsako įstatymų nustatyta tvarka. Už reikalavimo šio Įstatymo 4 straipsnio 1 dalyje nurodyta veikla verstis tik akcizais apmokestinamų prekių sandėlyje nevykdymą taikomos įstatymų nustatytos sankcijos.

3. Asmeniui, pardavusiam cigaretes už didesnę kainą, negu šiame Įstatyme nurodyta maksimali leidžiama pardavimo kaina, taikomos įstatymų nustatytos sankcijos.

II SKYRIUS SPECIALIOSIOS NUOSTATOS

PIRMASIS SKIRSNIS ETILO ALKOHOLIS IR ALKOHOLINIAI GĖRIMAI

21 straipsnis. Alui taikomi akcizo tarifai

1. Alui taikomas 7 litų už 1 procentą faktinės alkoholio koncentracijos, išreikštos tūrio procentais, akcizo tarifas, kuris nustatomas už produkto hektolitrą.

2. Mažos alų gaminančios įmonės (toliau – mažosios alaus daryklos) 10 tūkst. hektolitrų per metus realizuoto alaus taikomas 50 procentų mažesnis akcizo tarifas, negu nustatytas šio straipsnio 1 dalyje. Šiame Įstatyme mažąją alaus daryklą, kuriai taikoma ši lengvata, laikoma per kalendorinius metus ne daugiau kaip 80 tūkst. hektolitrų alaus pagaminanti įmonė, pagal Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytus kriterijus pripažįstama teisiškai ir ekonomiškai nepriklausančia nuo bet kurios kitos alų gaminančios įmonės (išskyrus atvejus, kai šių alų gaminančių įmonių kartu per kalendorinius metus pagaminto alaus kiekis neviršija 80 tūkst. hektolitrų), o įmonės gamybinės patalpos yra fiziškai atskirtos nuo bet kurios kitos alų gaminančios įmonės. Šioje dalyje nurodyta akcizų lengvata netaikoma pagal licencines sutartis pagamintam alui. Šioje dalyje alaus gamyba nelaikomas kitoje alų gaminančioje įmonėje

pagaminto alaus maišymas ir (arba) pilstymas. Šios lengvatos taikymo tvarką nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

3. Akcizo už alų apskaičiavimo pagal faktinę alkoholio koncentraciją taisyklės nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

22 straipsnis. Vynui iš šviežių vynuogių ir kitiems fermentuotiems gėrimams taikomi akcizo tarifai

Vynui iš šviežių vynuogių ir kitiems fermentuotiems gėrimams taikomi tokie akcizų tarifai:

1) vynui ir kitiems fermentuotiems gėrimams, kurių faktinė alkoholio koncentracija (kitų fermentuotų gėrimų atveju – gauta tik fermentacijos būdu), išreikšta tūrio procentais, yra ne didesnė kaip 8,5 procento tūrio ir kuriuose fermentuotas gėrimas sudaro 100 procentų tūrio, – 40 litų už produkto hektolitrą;

2) šio straipsnio 1 punkte nenurodytam vynui ir kitiems fermentuotiems gėrimams – 150 litų už produkto hektolitrą.

23 straipsnis. Tarpiniams produktams taikomi akcizo tarifai

Tarpiniams produktams taikomi tokie akcizo tarifai:

1) tarpiniams produktams, kurių faktinė tūrinė alkoholio koncentracija, išreikšta tūrio procentais, yra ne didesnė kaip 15 procentų tūrio, – 150 litų už produkto hektolitrą;

2) tarpiniams produktams, kurių faktinė tūrinė alkoholio koncentracija, išreikšta tūrio procentais, yra didesnė kaip 15 procentų tūrio, – 230 litų už produkto hektolitrą.

24 straipsnis. Etilo alkoholiui taikomi akcizo tarifai

1. Etilo alkoholiui taikomas 3200 litų už gryno etilo alkoholio hektolitrą akcizo tarifas.

2. Apskaičiuojant mokėtiną akcizų sumą už šiame straipsnyje nurodytus produktus, gryno etilo alkoholio hektolitrui laikoma 100 litrų etilo alkoholio, kurio faktinė alkoholio koncentracija, išreikšta tūrio procentais, yra 100 procentų tūrio, o temperatūra – 20 °C. Visas gryno etilo alkoholio kiekis hektolitrais apvalinamas iki sveikojo skaičiaus tūkstantosios dalies.

25 straipsnis. Specialūs atvejai, kai etilo alkoholis ir alkoholiniai gėrimai atleidžiami nuo akcizų

1. Be šio Įstatymo 17 straipsnyje nurodytų atvejų, nuo akcizų atleidžiami:

1) etilo alkoholis, pripažintas denatūruotu etilo alkoholiu, kuriam netaikomas akcizas;

2) alus, vynas, kiti fermentuoti gėrimai, kuriuos pasigamina fizinis asmuo, su sąlyga, kad šie gėrimai skirti tik asmeniniam naudojimui (t. y. ne parduoti, o tik savo ar šeimos poreikiams). Vyriausybė turi teisę nustatyti šiame punkte nurodytų prekių kiekį, kuris atleidžiamas nuo akcizų;

3) etilo alkoholis, naudojamas sveikatinimo reikmėms;

4) etilo alkoholis ir alkoholiniai gėrimai, skirti acto gamybai;

5) etilo alkoholis ir alkoholiniai gėrimai, skirti šokolado gaminių gamybai, jeigu 100 kilogramų (neto) šokolado gaminių sunaudojama ne daugiau kaip 8,5 litro gryno etilo alkoholio;

6) etilo alkoholis ir alkoholiniai gėrimai, skirti kitų, negu nurodyta šios dalies 5 punkte, maisto produktų gamybai, jeigu 100 kilogramų (neto) šių produktų sunaudojama ne daugiau kaip 5 litrai gryno etilo alkoholio;

7) etilo alkoholis ir alkoholiniai gėrimai, skirti maisto ir (arba) nealkoholinių gėrimų, kurių faktinė alkoholio koncentracija, išreikšta tūrio procentais, neviršija 1,2 procento tūrio, gamybai naudojamų kvapiųjų medžiagų ar jų mišinių gamybai;

8) dehidratuotas etilo alkoholis, skirtas bioetiltretbutileterio gamybai Lietuvos Respublikos biokuro, biodegalų ir bioalyvų įstatymo nustatyta tvarka.

2. Panaikinus akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimą arba importuojant etilo alkoholį, nurodytą šio straipsnio 1 dalies 1, 3, 4 ir 8 punktuose, akcizai neskaiciuojami. Konkrečių šio straipsnio 1 dalyje nurodytų lengvatų taikymo tvarką nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

Straipsnio paketimai:

Nr. [X-451](#), 2005-12-15, Žin., 2005, Nr. 153-5633 (2005-12-31)

26 straipsnis. Denatūruotas etilo alkoholis, kuriam netaikomas akcizas

Akcizas netaikomas šiam etilo alkoholiui:

1) denatūruotam pagal atitinkamos valstybės narės reikalavimus ir panaudotam ne maistui skirtų produktų gamyboje etilo alkoholiui, kuriam akcizas turi būti netaikomas pagal 1992 m. spalio 19 d. Tarybos direktyvos 92/83/EEB dėl akcizo mokesčio alkoholiui ir alkoholiniams gėrimams struktūrų suderinimo 27 straipsnio 1 dalies b punktą. Lietuvos Respublikoje tokius denatūravimo reikalavimus nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija;

2) etilo alkoholiui, kuris pripažintas denatūruotu etilo alkoholiu pagal 1993 m. lapkričio 22 d. Europos Komisijos reglamentą 3199/93/EB dėl visiško etilo alkoholio denatūravimo procedūrų tarpusavio pripažinimo atleidimo nuo akcizų tikslais.

27 straipsnis. Etilo alkoholio ir alkoholinių gėrimų ženklavimas banderolėmis

Skirti parduoti Lietuvos Respublikoje etilo alkoholis (klasifikuojamas KN 2208 pozicijoje) ir alkoholiniai gėrimai turi būti paženklinti specialiais ženklais – banderolėmis. Ženklavimo tvarką, taip pat atvejus, kai ženklinti nereikalaujama, nustato Vyriausybė.

ANTRASIS SKIRSNIS APDOROTAS TABAKAS

28 straipsnis. Cigaretėms taikomi akcizo tarifai

1. Cigaretės apmokestinamos taikant kombinuotą akcizo tarifą. Jį sudaro specifinis (litaais už 1000 cigarečių) ir vertybinis (procentais nuo maksimalios mažmeninės kainos) elementai. Kombinuoto akcizo tarifo apskaičiavimo tvarką nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

2. Cigaretėms taikomas toks akcizo tarifas:

1) specifinis elementas – 47,5 lito ir

2) vertybinis elementas – 15 procentų.

3. Šio Įstatymo 3 straipsnio 9 dalyje nurodytus požymius atitinkantis tabako ritinėlis, kuris (be filtro ar kandiklio) yra ilgesnis kaip 9 cm, bet ne ilgesnis kaip 18 cm, šiame Įstatyme laikomas dviem cigaretėmis; ritinėlis, kuris ilgesnis kaip 18 cm, bet ne ilgesnis kaip 27 cm, atitinkamai laikomas trimis cigaretėmis ir taip toliau.

4. Populiariausių cigarečių kainų kategorijos, kuri naudojama nustatant Lietuvos Respublikoje cigaretėms taikomo akcizų tarifo ir 1992 m. spalio 19 d. Tarybos direktyvoje 92/79/EEB dėl mokesčių už cigaretes derinimo nustatyto minimalaus akcizų tarifo atitikimą, nustatymo metodiką tvirtina finansų ministras.

29 straipsnis. Kitam apdorotam tabakui taikomi akcizo tarifai

1. Cigarams ir cigarilėms taikomas 38 litų už kilogramą produkto akcizo tarifas.

2. Rūkomajam tabakui taikomas 111 litų už kilogramą produkto akcizo tarifas.

30 straipsnis. Apdoroto tabako ženklavimas banderolėmis

Skirtas parduoti Lietuvos Respublikoje apdorotas tabakas turi būti paženklintas specialiais ženklais – banderolėmis. Ženklavimo tvarką ir atvejus, kai ženklinti nereikalaujama, nustato Vyriausybė.

31 straipsnis. Specialūs atvejai, kai apdorotas tabakas atleidžiamas nuo akcizų

1. Be šio Įstatymo 17 straipsnyje nurodytų atvejų, nuo akcizų atleidžiamas apdorotas tabakas, jeigu jis sunaikintas prižiūrint kompetentingai institucijai. Šios nuostatos įgyvendinamos Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Finansų ministerijos (dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos kontroliuojamų prekių) bei Europos Sąjungos reglamentų (dėl muitinės kontroliuojamų prekių) nustatyta tvarka. Jeigu už šioje dalyje nustatyta tvarka sunaikintą apdorotą tabaką akcizai jau buvo sumokėti, akcizų suma įskaitoma arba grąžinama Mokesčių administravimo įstatymo nustatyta tvarka.

2. Nuo akcizų taip pat atleidžiamas apdorotas tabakas, jeigu jis panaudotas būtiniais bandymams gamybos metu atlikti, teisės aktų nustatytiems privalomiems tyrimams, kai apdoroto tabako pavyzdžiai paimami tam įgaliotų institucijų, taip pat apdorotas tabakas, skirtas moksliniams tyrimams. Šios nuostatos įgyvendinamos centrinio mokesčio administratoriaus nustatyta tvarka.

Jeigu už šioje dalyje nurodytą apdorotą tabaką akcizai jau buvo sumokėti, akcizų suma įskaitoma arba gražinama Mokesčių administravimo įstatymo nustatyta tvarka.

32 straipsnis. Maksimali cigarečių pardavimo kaina

Cigaretės negali būti parduodamos už didesnę kainą, negu maksimali mažmeninė kaina, nurodyta ant banderolės, kuria paženklinta jų pakuotė.

TREČIASIS SKIRSNIS ENERGETINIAI PRODUKTAI

33 straipsnis. Variklių benzinui taikomi akcizo tarifai

Variklių benzinui taikomi tokie akcizų tarifai:

- 1) bešviniam benzinui – 1318 litų už toną produkto;
- 2) benzinui, turinčiam švino, – 1934 litų už toną produkto.

34 straipsnis. Žibalui taikomi akcizo tarifai

Žibalui taikomas 1002 litų už toną produkto akcizo tarifas.

35 straipsnis. Gazoliams taikomi akcizo tarifai

1. Gazoliams taikomas 1002 litų už toną produkto akcizo tarifas, jeigu šiame straipsnyje nenustatyta kitaip.

2. Šildymui skirtiems gazoliams (buitiniam krosnių kurui), pažymėtiems šio Įstatymo 42 straipsnyje nustatyta tvarka, taikomas 86 litų už toną produkto akcizo tarifas.

3. Akcizais neapmokestinami dyzeliniai degalai, skirti naudoti Vyriausybės nustatyta tvarka registruotiems žemės ūkio veiklos subjektams žemės ūkyje, taip pat žemės ūkio mokslo, studijų ir mokymo įstaigoms, turinčioms mokomuosius (bandymų) ūkius, per vienerius ūkinius metus (nuo einamųjų metų liepos 1 d. iki kitų metų birželio 30 d.) neviršijant Vyriausybės nustatytų akcizais neapmokestinamų dyzelinių degalų kiekį vienam Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka deklaruotam žemės ūkio naudmenų hektarui pagal žemės ūkio augalų rūšis. Akcizais taip pat neapmokestinami dyzeliniai degalai, skirti naudoti Vyriausybės nustatyta tvarka registruotiems žemės ūkio veiklos subjektams tvenkinių ir kitų vidaus vandens žuvininkystėje, per vienerius kalendorinius metus neviršijant 275 litrų vienai tonai sugautų ir realizuotų žuvų. Šioje dalyje dyzelinių degalų kiekis nurodytas esant jų 15 °C temperatūrai. Šioje dalyje nustatytos lengvatos taikymo tvarką nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-503](#), 2006-01-20, Žin., 2006, Nr. 17-599 (2006-02-11)

36 straipsnis. Skystajam kurui (mazutams), orimulsijai taikomi akcizo tarifai

1. Skystajam kurui (mazutams), atitinkančiam Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytus požymius, orimulsijai taikomas 52 litų už toną produkto akcizo tarifas.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nenurodytam skystajam kurui (mazutams) taikomas šio Įstatymo 35 straipsnio 1 dalyje nustatytas akcizo tarifas; jeigu šis kuras skirtas šildymui ir pažymėtas šio Įstatymo 42 straipsnyje nustatyta tvarka, – šio Įstatymo 35 straipsnio 2 dalyje nustatytas tarifas.

37 straipsnis. Naftos dujoms ir dujiniams angliavandeniliams (išskyrus gamtines dujas) taikomi akcizo tarifai

Naftos dujoms ir dujiniams angliavandeniliams (išskyrus gamtines dujas) taikomas 432 litų už toną produkto akcizo tarifas.

38 straipsnis. Akcizų lengvatos energetiniams produktams iš biologinės kilmės medžiagų ar su jų priedais

1. Šio straipsnio nuostatos taikomos energetiniams produktams, kurie pagaminti iš šioje dalyje nurodytų produktų arba kurių sudėtyje yra vienas ar keli šioje dalyje nurodyti produktai:

- 1) klasifikuojami KN 1507–1518 pozicijose;
- 2) klasifikuojami KN 3824 90 55, 3824 90 80–3824 90 99 subpozicijose (šios nuostatos taikomos tik tai daliai, kuri pagaminta iš biomasės);

3) klasifikuojami KN 2207 20 00 ir 2905 11 00 subpozicijose, jeigu jie nėra sintetinės kilmės;

4) pagaminti iš biomasės (kaip ji apibrėžta Biokuro, biodegalų ir bioalyvų įstatyme), įskaitant produktus, klasifikuojamus KN 4401 ir 4402 pozicijose.

2. Šio straipsnio nuostatos taip pat taikomos ir tuo atveju, jeigu šio straipsnio 1 dalyje nurodytų produktų sudėtyje yra vandens (KN 2201 pozicija ir 2851 00 10 subpozicija).

3. Šio straipsnio nuostatos taikomos tik tiems produktams, kurie atitinka Biokuro, biodegalų ir bioalyvų įstatymo reikalavimus biokurui.

4. Šio straipsnio reikalavimus atitinkantiems produktams taikomas šio Įstatymo 33–37 straipsniuose nustatytas akcizo tarifas, sumažintas dalimi, proporcingai atitinkančia biologinės kilmės priemaišų dalį (procentais) produkto tonaže. Šioje dalyje nurodytas akcizo tarifas taikomas tik centrinio mokesčio administratoriaus nustatyta tvarka išduotą atitinkamą leidimą turinčių asmenų pagamintiems mišiniams, nurodytiems šiame leidime.

39 straipsnis. Energetiniams produktams taikomų akcizų skaičiavimo metodas

Akcizų tarifas už energetinius produktus, nurodytus šio Įstatymo 33–35 straipsniuose, nustatytas, kai produkto temperatūra yra 15 °C. Akcizų perskaičiavimo metodiką tais atvejais, kai produktas yra kitokios temperatūros, nustato centrinis mokesčio administratorius.

40 straipsnis. Kitiems energetiniams produktams taikomi akcizų tarifai

Šio Įstatymo 33–37 straipsniuose nenurodytiems energetiniams produktams taikomi akcizų tarifai, šiuose straipsniuose nustatyti atitinkamiems ekvivalentiškiems produktams, vietoj kurių jie gali būti ar yra parduodami arba naudojami.

41 straipsnis. Specialūs atvejai, kai energetiniai produktai atleidžiami nuo akcizų

1. Be šio Įstatymo 17 straipsnyje nustatytų atleidimo atvejų, nuo akcizų atleidžiami:

1) orlaivių degalai, kurie tiekiami oro navigacijos tikslais (įskaitant orlaivių degalus, naudojamus orlaivių gamybai, remontui, bandymams, eksploatacijai bei aptarnavimui), išskyrus orlaivių degalus, tiekiamus į asmeniniams poreikiams naudojamus orlaivius. Orlaivis laikomas naudojamu asmeniniams poreikiams, kai juo naudojasi orlaivio savininkas ar kitas asmuo (nuomos ar kitais teisiniais pagrindais) kitiems negu komerciniams tikslams. Energetinių produktų, kuriems taikoma ši lengvata, kodus pagal KN nustato Vyriausybė;

2) laivų degalai, kurie tiekiami laivų navigacijos Europos Bendrijų vandenyse tikslais (įskaitant žvejybą), išskyrus laivų degalus, tiekiamus į asmeniniams poreikiams naudojamus laivus. Laivas laikomas naudojamu asmeniniams poreikiams, kai juo naudojasi laivo savininkas ar kitas asmuo (nuomos ar kitais teisiniais pagrindais) kitiems negu komerciniams tikslams. Energetinių produktų, kuriems taikoma ši lengvata, kodus pagal KN nustato Vyriausybė;

3) energetiniai produktai, kai jie naudojami kitiems tikslams negu kaip variklių degalai, kaip šildymui skirtas kuras arba variklių degalų priedai;

4) energetiniai produktai, sunaudojami visų rūšių elektros energijos gamybos procese, išskyrus energetinius produktus, sunaudojamus gamintojo reikmėms kaip variklių degalai arba kaip šildymui skirtas kuras, kuriems akcizai taikomi bendra tvarka;

5) naftos dujos ir dujiniai angliavandeniliai, išpilstyti į buitinius dujų balionus;

6) neišpilstytos naftos dujos ir dujiniai angliavandeniliai, įsigijami arba importuojami centrinio mokesčio administratoriaus nustatyta tvarka registruotų vartotojų, tiekiančių (naudojančių) jas (juos) buitinėms reikmėms (šildymui, maisto ruošimui ir pan.), įskaitant asmenis, kurie išpilsto naftos dujas į buitinius dujų balionus;

7) neišpilstytos naftos dujos ir dujiniai angliavandeniliai, registruotų vartotojų tiekiami į grupinius įrenginius, per kuriuos jie gali būti tiekiami tik buitinėms reikmėms;

8) energetiniai produktai, į Lietuvos Respubliką įvežami transporto priemonių stacionariose gamintojo techniniuose dokumentuose numatytose variklių degalų ir tepalų talpyklose, iš kurių variklių degalai ir tepalai tiesiogiai patenka į stacionarias transporto priemonės variklių degalų tiekimo ir tepimo sistemas.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytų lengvatų taikymo tvarką ir apribojimus nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

3. Apskaitos reikalavimus šio straipsnio 1 dalies 6 ir 7 punktuose nurodytiems registruotiems vartotojams nustato centrinis mokesčio administratorius.

42 straipsnis. Energetinių produktų, kuriems taikomos akcizų lengvatos, žymėjimas, tiekimas ir naudojimas

1. Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka žymimi:

1) šildymui skirti energetiniai produktai, kuriems taikomas šio Įstatymo 35 straipsnio 2 dalyje nustatytas akcizo tarifas;

2) kiti energetiniai produktai, kuriems taikomos akcizų lengvatos, Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytais atvejais.

2. Šio straipsnio 1 dalyje, taip pat šio Įstatymo 41 straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktuose nurodytų energetinių produktų tiekimo tvarką nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

3. Už energetinių produktų žymėjimo ir (arba) tiekimo tvarkos nesilaikymą, taip pat tais atvejais, kai žymėti energetiniai produktai panaudojami kaip degalai (variklių kuras) ir (arba) kaip šildymui skirtas kuras, tačiau kitaip negu tam tikslui, kuriam šiuos energetinius produktus naudojant yra nustatyta akcizų lengvata, įstatymų nustatyta tvarka taikomos sankcijos.

**KETVIRTASIS SKIRSNIS
ELEKTROS ENERGIJOS APMOKESTINIMAS**

43 straipsnis. Prievolė mokėti akcizus už elektros energiją

Prievolė mokėti akcizus už elektros energiją atsiranda, kai ji:

1) parduodama ar kitaip perduodama asmeniui, kuris nėra nepriklausomas arba visuomeninis tiekėjas, kaip jie apibrėžti Elektros energetikos įstatyme (Žin., 2000, Nr. 66-1984) (toliau – nepriklausomas arba visuomeninis tiekėjas), arba

2) gaunama iš kitos valstybės narės asmens, kuris nėra nepriklausomas arba visuomeninis tiekėjas, arba

3) importuojama asmens, kuris nėra nepriklausomas arba visuomeninis tiekėjas, arba

4) suvartojama nepriklausomo arba visuomeninio tiekėjo savoms reikmėms.

44 straipsnis. Akcizų už elektros energiją mokėtojai

Akcizų už elektros energiją mokėtojai yra nepriklausomi arba visuomeniniai tiekėjai, importuotojai (kiti negu nepriklausomi arba visuomeniniai tiekėjai), taip pat kiti asmenys, jeigu jie gavo elektros energiją iš kitos valstybės narės. Nepriklausomi arba visuomeniniai tiekėjai akcizų už elektros energiją mokėtojais registruojami centrinio mokesčio administratoriaus nustatyta tvarka.

45 straipsnis. Elektros energijai taikomi akcizų tarifai

1. Elektros energijai, išskyrus elektros energiją, nurodytą šio straipsnio 2 dalyje, taikomas 3,5 lito už elektros energijos megavatvalandę akcizo tarifas.

2. Elektros energijai, naudojamai verslo reikmėms, taikomas 1,8 lito už elektros energijos megavatvalandę akcizo tarifas. Šioje dalyje nurodytas akcizo tarifas taikomas tik elektros energijai, parduodamai ar kitaip perduodamai asmeniui, turinčiam centrinio mokesčio administratoriaus nustatyta tvarka išduotą atitinkamą leidimą. Šiame Įstatyme elektros energijos naudojimas verslo tikslais suprantamas kaip jos naudojimas asmens, kuris vykdo ekonominę veiklą, kaip ji suprantama Pridėtinės vertės mokesčio įstatyme.

46 straipsnis. Atleidimas nuo akcizų

1. Nuo akcizų už elektros energiją atleidžiama:

1) elektros energija, naudojama visų rūšių elektros energijos gamybos procesams ir gamybos procesui palaikyti;

2) elektros energija, pagaminta naudojant atsinaujinančius energijos šaltinius;

3) elektros energija, tiekama gyventojams, taip pat viešiesiems juridiniams asmenims, kurie gali būti paramos gavėjai ir kurie centrinio mokesčio administratoriaus nustatyta tvarka yra gavę vietos mokesčio administratoriaus, kurio veiklos teritorijoje jie registruoti, leidimą;

4) elektros energija, parduodama ar kitaip perduodama asmenims, gavusiems vietos mokesčio administratoriaus leidimą įsigyti elektros energijos be akcizų.

2. Šio straipsnio 1 dalies 4 punkte nurodytas vietos mokesčio administratoriaus leidimas įsigyti elektros energijos be akcizų išduodamas asmenims:

1) naudojantiems elektros energiją cheminės redukcijos tikslu;

2) naudojantiems elektros energiją elektrolizės ir metalurgijos procesams;

3) naudojantiems elektros energiją gamybos procesams, kai jos pirkimo kaina (o tais atvejais, kai ją gamina tas pats asmuo, – gamybos savikaina) sudaro daugiau kaip 50 procentų gaminamo produkto vieneto savikainos.

3. Šio straipsnio 2 dalyje nurodytų leidimų išdavimo taisyklės, taip pat dokumentus, kurie turi būti pateikti norint gauti leidimą, nustato centrinis mokesčio administratorius.

47 straipsnis. Akcizų už elektros energiją nurodymas prekių pardavimo dokumentuose

Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytais atvejais pardavimo dokumentuose turi būti nurodyta už elektros energiją apskaičiuota akcizų suma.

48 straipsnis. Akcizų už elektros energiją deklaracijos pateikimas ir mokesčio sumokėjimas

1. Akcizų už elektros energiją mokestinis laikotarpis yra kalendorinis mėnuo. Jam pasibaigus iki kito mėnesio 15 dienos nepriklausomas arba visuomeninis tiekėjas, taip pat kitas asmuo, gavęs elektros energijos iš kitos valstybės narės, privalo vietos mokesčio administratoriui, kurio veiklos teritorijoje jis registruotas, pateikti akcizų už elektros energiją deklaraciją. Deklaracijos formą ir pildymo taisyklės nustato centrinis mokesčio administratorius. Joje privalo būti deklaruota akcizų suma, apskaičiuota už elektros energiją, už kurią prievolė mokėti akcizus šio Įstatymo 43 straipsnyje nustatyta tvarka atsirado tą mokestinį laikotarpį. Akcizai privalo būti sumokėti iki šioje dalyje nustatyto deklaracijos pateikimo termino pabaigos.

2. Jeigu asmuo netenka nepriklausomo arba visuomeninio tiekėjo statuso, jis privalo šio straipsnio 1 dalyje nustatytais terminais pateikti vietos mokesčio administratoriui, kurio veiklos teritorijoje jis registruotas, akcizų už elektros energiją deklaraciją. Joje turi būti deklaruoti akcizai už visą įsigytą elektros energijos kiekį, už kurį dar nesumokėti akcizai, ir juos sumokėti iki šio straipsnio 1 dalyje nustatyto deklaracijos pateikimo termino pabaigos.

3. Už asmens, kuris nėra nepriklausomas arba visuomeninis tiekėjas, importuotą elektros energiją akcizai sumokami Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

PENKTASIS SKIRSNIS AKMENS ANGLIŲ, KOKSO IR LIGNITO APMOKESTINIMAS

49 straipsnis. Prievolė mokėti akcizus už akmens anglis, kokšą ir lignitą

1. Prievolė mokėti akcizus už akmens anglis, kokšą ir lignitą atsiranda, kai jie:

1) parduodami ar kitaip perduodami asmeniui, kuris nėra centrinio mokesčio administratoriaus nustatyta tvarka registruotas akmens anglių, kokso ir (arba) lignito tiekėjas, arba

2) gaunami iš kitos valstybės narės asmens, kuris nėra registruotas akmens anglių, kokso ir (arba) lignito tiekėjas, arba

3) importuojami asmens, kuris nėra registruotas akmens anglių, kokso ir (arba) lignito tiekėjas, arba

4) suvartojami registruoto akmens anglių, kokso ir (arba) lignito tiekėjo savoms reikmėms.

2. Akmens anglių, kokso ir (arba) lignito tiekėjų registravimo ir išregistravimo tvarką nustato centrinis mokesčio administratorius.

50 straipsnis. Akcizų už akmens anglis, kokšą, lignitą mokėtojai

Akcizų už akmens anglis, kokšą ir (arba) lignitą mokėtojai yra registruoti akmens anglių, kokso ir (arba) lignito tiekėjai, importuotojai (kiti negu registruoti akmens anglių, kokso ir (arba) lignito tiekėjai), taip pat kiti asmenys, jeigu jie gavo akmens anglis, kokšą ir (arba) lignitą iš kitos valstybės narės.

51 straipsnis. Akmens anglių atleidimas nuo akcizų

Nuo akcizų už akmens anglis atleidžiamos akmens anglys, kai jos parduodamos ar kitaip perduodamos nuosavybėn gyventojams.

52 straipsnis. Akmens anglims taikomi akcizų tarifai

1. Akmens anglims, išskyrus akmens anglis, nurodytas šio straipsnio 2 dalyje, taikomas 26 litų už toną produkto akcizo tarifas.

2. Akmens anglims, naudojamoms verslo reikmėms, taikomas 13 litų už toną produkto akcizo tarifas. Šioje dalyje nurodytas akcizo tarifas taikomas tik akmens anglims, parduodamoms ar kitaip perduodamoms asmeniui, turinčiam centrinio mokesčio administratoriaus nustatyta tvarka išduotą atitinkamą leidimą. Šiame Įstatyme akmens anglių naudojimas verslo tikslams suprantamas kaip jų naudojimas asmens, kuris vykdo ekonominę veiklą, kaip ji suprantama Pridėtinės vertės mokesčio įstatyme.

53 straipsnis. Akcizų už koksą ir lignitą tarifai

1. Koksui ir lignitui, išskyrus koksą ir lignitą, nurodytą šio straipsnio 2 dalyje, taikomas 31 lito už toną produkto akcizo tarifas.

2. Koksui ir lignitui, naudojamam verslo reikmėms, taikomas 16 litų už toną produkto akcizo tarifas. Šioje dalyje nurodytas akcizo tarifas taikomas tik koksui ir lignitui, parduodamam ar kitaip perduodamam asmeniui, turinčiam centrinio mokesčio administratoriaus nustatyta tvarka išduotą atitinkamą leidimą. Šiame Įstatyme kokso ir lignito naudojimas verslo tikslams suprantamas kaip jų naudojimas asmens, kuris savarankiškai vykdo ekonominę veiklą, kaip ji suprantama Pridėtinės vertės mokesčio įstatyme.

54 straipsnis. Akcizų už akmens anglis, koksą, lignitą deklaracijos pateikimas ir mokesčio sumokėjimas

1. Akcizų už akmens anglis, koksą, lignitą mokestinis laikotarpis yra kalendorinis mėnuo. Jam pasibaigus iki kito mėnesio 15 dienos registruotas akmens anglių, kokso ir (arba) lignito tiekėjas, taip pat kitas asmuo, gavęs iš kitos valstybės narės akmens anglių, kokso ir (arba) lignito, privalo vietos mokesčio administratoriui, kurio veiklos teritorijoje jis registruotas, pateikti akcizų už akmens anglis, koksą, lignitą deklaraciją. Deklaracijos formą ir užpildymo taisykles nustato centrinis mokesčio administratorius. Joje privalo būti deklaruota akcizų suma, apskaičiuota už akmens anglis, koksą ir (arba) lignitą, už kuriuos šio Įstatymo 49 straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka prievolė sumokėti akcizus atsirado tą mokestinį laikotarpį. Akcizai sumokami iki šioje dalyje nustatyto deklaracijos pateikimo termino pabaigos.

2. Jeigu asmuo netenka registruoto akmens anglių, kokso ir (arba) lignito tiekėjo statuso, jis privalo šio straipsnio 1 dalyje nustatytais terminais pateikti vietos mokesčio administratoriui, kurio veiklos teritorijoje jis registruotas, akcizų už akmens anglis, koksą, lignitą deklaraciją. Joje turi būti deklaruoti akcizai už visą įsigytą akmens anglių, kokso, lignito kiekį, už kurį dar nesumokėti akcizai, ir juos sumokėti iki šioje dalyje nustatyto deklaracijos pateikimo termino pabaigos.

3. Už asmens, kuris nėra registruotas akmens anglių, kokso ir (arba) lignito tiekėjas, importuotus akmens anglis, koksą ir (arba) lignitą akcizai sumokami Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

III SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

55 straipsnis. Įskaitymas į biudžetą

Akcizai įskaitomi į valstybės biudžetą.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

VALDAS ADAMKUS

Energetiniais produktais laikomi:

- 1) KN 2701, 2702, 2704–2715 pozicijose klasifikuojami produktai, išskyrus KN 2711 11 ir 2711 21 pozicijose klasifikuojamus produktus;
- 2) KN 2901 ir 2902 pozicijose klasifikuojami produktai;
- 3) KN 2905 11 00 pozicijoje klasifikuojami produktai, jeigu jie yra nesintetinės kilmės ir yra skirti naudoti kaip variklių degalai arba kaip šildymui skirtas kuras;
- 4) KN 3403 pozicijoje klasifikuojami produktai;
- 5) KN 3811 pozicijoje klasifikuojami produktai;
- 6) KN 3817 pozicijoje klasifikuojami produktai;
- 7) KN 1507–1518, 3824 90 99 pozicijose klasifikuojami produktai, jeigu jie skirti naudoti kaip variklių degalai ar kaip šildymui skirtas kuras.

**Energetiniai produktai, kuriems taikomi Akcizų įstatymo reikalavimai dėl akcizais
apmokestinamų prekių kontrolės ir gabenimo tarp valstybių narių*:**

- 1) KN 2707 10, 2707 20, 2707 30 ir 2707 50 pozicijose klasifikuojami produktai;
- 2) KN 2710 11–2710 19 69 pozicijose klasifikuojami produktai. Produktams, klasifikuojamiems KN 2710 11 21, 2710 11 25 ir 2710 19 29 pozicijose, Įstatymo nuostatos dėl akcizais apmokestinamų prekių gabenimo netaikomos tik tuo atveju, jeigu jie tarp valstybių narių gabenami išpilstyti į mažmeninei prekybai skirtą pakuotę;
- 3) KN 2711 pozicijoje klasifikuojami produktai, išskyrus KN 2711 11, 2711 21 ir 2711 29 pozicijose klasifikuojamus produktus;
- 4) KN 2901 10, 2902 20, 2902 30, 2902 41, 2902 42, 2902 43 ir 2902 44 pozicijose klasifikuojami produktai;
- 5) KN 2905 11 00 pozicijoje klasifikuojami produktai, jeigu jie yra nesintetinės kilmės ir yra skirti naudoti kaip variklių degalai ar kaip šildymui skirtas kuras;
- 6) KN 1507–1518, 3824 90 99 pozicijose klasifikuojami produktai, jeigu jie skirti naudoti kaip variklių degalai ar kaip šildymui skirtas kuras;
- 7) bet kuris kitas energetinis produktas, kuriam Europos Komisija, remdamasi procedūromis, nustatytomis atitinkamose Tarybos direktyvose, nusprendė taikyti reikalavimus dėl akcizais apmokestinamų prekių kontrolės ir gabenimo tarp valstybių narių.

*Jeigu yra centrinio mokesčio administratoriaus ir kitos valstybės narės kompetentingos institucijos susitarimas, visiems ar kai kuriems šiame priede nurodytiems tarp Lietuvos Respublikos ir kitos valstybės narės gabenamiems energetiniams produktams gali būti netaikomi visi Lietuvos Respublikos akcizų įstatyme nustatyti akcizais apmokestinamų prekių gabenimo tarp valstybių narių reikalavimai arba jų dalis.

**Europos Sąjungos teisės aktai, su kurių nuostatomis suderintas
Lietuvos Respublikos akcizų įstatymas**

1. 1992 m. vasario 25 d. Tarybos direktyva 92/12/EEB dėl bendrųjų procedūrų, susijusių su akcizais apmokestinamais produktais, ir dėl tokių produktų laikymo, judėjimo ir kontrolės (pakeista 1992 m. gruodžio 14 d. Tarybos direktyva 92/108/EEB, 1994 m. gruodžio 22 d. Tarybos direktyva 94/74/EEB, 1996 m. gruodžio 30 d. Tarybos direktyva 96/99/EB, 2000 m. birželio 30 d. Tarybos direktyva 2000/44/EB, 2000 m. liepos 20 d. Tarybos direktyva 2000/47/EB ir 2004 m. lapkričio 16 d. Tarybos direktyva 2004/106/EB).

2. 1992 m. spalio 19 d. Tarybos direktyva 92/79/EEB dėl mokesčių už cigaretes derinimo (pakeista 1999 m. liepos 29 d. Tarybos direktyva 1999/81/EB, 2002 m. vasario 12 d. Tarybos direktyva 2002/10/EB).

3. 1992 m. spalio 19 d. Tarybos direktyva 92/80/EEB dėl mokesčių, taikomų kitam nei cigaretės pramoniniam tabakui derinimo (pakeista 1999 m. liepos 29 d. Tarybos direktyva 1999/81/EB, 2002 m. vasario 12 d. Tarybos direktyva 2002/10/EB).

4. 1992 m. spalio 19 d. Tarybos direktyva 92/83/EEB dėl akcizo mokesčio alkoholiui ir alkoholiniams gėrimams struktūrų suderinimo.

5. 1992 m. spalio 19 d. Tarybos direktyva 92/84/EEB dėl alkoholiui ir alkoholiniams gėrimams taikomų akcizo tarifų suvienodinimo.

6. 1992 m. rugsėjo 11 d. Europos Komisijos reglamentas 2719/92/EEB dėl gabenimo dokumento gabenant akcizais apmokestinamus produktus, kai jiems taikomas akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimas.

7. 1992 m. gruodžio 17 d. Europos Komisijos reglamentas 3649/92/EEB dėl supaprastinto lydimosio dokumento, skirto Bendrijos viduje judantiems akcizo mokesčiu apmokestinamiems produktams ir kuriuos leista vartoti siunčiančioje valstybėje narėje.

8. 1993 m. lapkričio 22 d. Europos Komisijos reglamentas 3199/93/EEB dėl visiško etilo alkoholio denatūravimo procedūrų tarpusavio pripažinimo atleidimo nuo akcizų tikslais (pakeistas 1995 m. spalio 30 d. Europos Komisijos reglamentu 2546/95/EB ir 1998 m. lapkričio 27 d. Europos Komisijos reglamentu 2559/98/EB).

9. 1995 m. lapkričio 27 d. Tarybos direktyva 95/59/EB dėl mokesčių, išskyrus apyvartos mokesčius, kurie turi įtakos pagaminto tabako suvartojimui (pakeistas 1999 m. liepos 29 d. Tarybos direktyva 1999/81/EB, 2002 m. vasario 12 d. Tarybos direktyva 2002/10/EB).

10. 2003 m. spalio 27 d. Tarybos direktyva 2003/96/EB dėl energetikos produktų ir elektros apmokestinimo restruktūrizavimo.

Priedo pakeitimai:

Nr. [X-248](#), 2005-06-16, Žin., 2005, Nr. 81-2940 (2005-06-30)

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-908](#), 2002-05-28, Žin., 2002, Nr. 57-2298 (2002-06-12)

AKCIZŲ ĮSTATYMO 22 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis Įstatymas įsigalioja nuo 2002 m. liepos 1 d.

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-993](#), 2002-06-27, Žin., 2002, Nr. 66-2706 (2002-06-29)

AKCIZŲ ĮSTATYMO 8, 10, 12, 13 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

3.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1228](#), 2002-12-10, Žin., 2002, Nr. 123-5520 (2002-12-24)

AKCIZŲ ĮSTATYMO 25, 31 IR 40 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis Įstatymas, išskyrus 1 ir 3 straipsnius, įsigalioja nuo 2003 m. sausio 1 d.

Šio Įstatymo 1 straipsnis įsigalioja nuo 2003 m. kovo 1 d.

4.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1602](#), 2003-06-05, Žin., 2003, Nr. 59-2640 (2003-06-20)

AKCIZŲ ĮSTATYMO 24 IR 27 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

5.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1817](#), 2003-11-11, Žin., 2003, Nr. 112-4995 (2003-11-28)

AKCIZŲ ĮSTATYMO 25, 29, 30 IR 31 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis Įstatymas įsigalioja nuo 2004 m. sausio 1 d.

6.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1986](#), 2004-01-29, Žin., 2004, Nr. 25-756 (2004-02-14)

AKCIZŲ ĮSTATYMO 3, 4, 8, 10, 12, 33, 36 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Šis Įstatymas įsigalioja nuo 2004 m. kovo 1 d.

Leidimai steigti akcizais apmokestinamų prekių sandėlius patalpose (teritorijose), kuriose vykdoma mažmeninė prekyba skirtais naudoti kaip variklių kuras (degalai) naftos dujomis ir dujiniais angliavandeniliais, centrinio mokesčio administratoriaus nustatyta tvarka panaikinami per 10 dienų nuo šio Įstatymo įsigaliojimo. Panaikinus leidimą steigti akcizais apmokestinamų prekių sandėlių, akcizų deklaracija, kurioje, be Lietuvos Respublikos akcizų įstatymo 9 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyta tvarka apskaičiuotos akcizų sumos, turi būti deklaruota ir akcizų suma, mokėtina už visas kitą dieną po leidimo panaikinimo jame buvusias akcizais apmokestinamas prekes, už kurias akcizai dar nebuvo sumokėti, taikant galiojusius tą dieną akcizų tarifus, turi būti pateikta ir akcizai sumokėti iki 2004 m. balandžio 15 d.

Asmenys, iki šio Įstatymo įsigaliojimo įsteigę akcizais apmokestinamų prekių sandėlių, kuriame buvo vykdoma didmeninė prekyba naftos dujomis ir dujiniais angliavandeniliais, ir pageidaujantys panaikinti leidimą steigti akcizais apmokestinamų prekių sandėlių, privalo raštu kreiptis į vietos mokesčio administratorių dėl leidimo steigti akcizais apmokestinamų prekių sandėlių panaikinimo.

7.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1987](#), 2004-01-29, Žin., 2004, Nr. 26-802 (2004-02-19)

AKCIZŲ ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Nauja įstatymo redakcija nuo 2004 m. gegužės 1 d.

Šis Įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2, 3 ir 5 dalis, įsigalioja nuo 2004 m. gegužės 1 d.

Akcizų įstatymo nuostatos, susijusios su elektros energija, įsigalioja nuo 2010 m. sausio 1 d.

Akcizų įstatymo nuostatos, susijusios su akmens anglimis, koku ir lignitu, įsigalioja nuo 2007 m. sausio 1 d.

Iki 2016 m. sausio 1 d. orimulsijai taikomas 0 litų už produkto toną akcizo tarifas.

8.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-248](#), 2005-06-16, Žin., 2005, Nr. 81-2940 (2005-06-30)

AKCIZŲ ĮSTATYMO 19 STRAIPSNIO IR 3 PRIEDO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 2005 m. liepos 1 d.

9.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-410](#), 2005-11-17, Žin., 2005, Nr. 142-5110 (2005-12-03)

AKCIZŲ ĮSTATYMO 17 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

10.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-451](#), 2005-12-15, Žin., 2005, Nr. 153-5633 (2005-12-31)

AKCIZŲ ĮSTATYMO 25 STRAIPSNIO PAPILDYMO IR PAKEITIMO ĮSTATYMAS

11.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-503](#), 2006-01-20, Žin., 2006, Nr. 17-599 (2006-02-11)

AKCIZŲ ĮSTATYMO 35 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Iki 2006 m. birželio 30 d. akcizais neapmokestinami dyzeliniai degalai, skirti naudoti Vyriausybės nustatyta tvarka registruotiems žemės ūkio veiklos subjektams žemės ūkyje, taip pat žemės ūkio mokslo, studijų ir mokymo įstaigoms, turinčioms mokomuosius (bandymų) ūkius (išskyrus tvenkinių ir kitų vidaus vandenų žuvininkystę), neviršijant 60 litrų vienam Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka deklaruotam žemės ūkio naudmenų hektarui, o iki šio įstatymo įsigaliojimo žemės ūkio subjektams išduoti leidimai įsigyti akcizais neapmokestinamų degalų, kurių kiekis apskaičiuotas taikant 120 litrų vienam hektarui normatyvą, laikomi išduotais pusei juose nurodyto kiekio.

Jeigu Vyriausybės nustatyta tvarka registruotas žemės ūkio veiklos subjektas nuo 2006 m. sausio 1 d. iki šio įstatymo įsigaliojimo įsigijo daugiau negu 60 litrų vienam Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka deklaruotam žemės ūkio naudmenų hektarui akcizais neapmokestinamų dyzelinių degalų, akcizais neapmokestinamų dyzelinių degalų kiekis, kurį šis žemės ūkio veiklos subjektas turi teisę įsigyti ūkiniais metais, prasidedančiais nuo 2006 m. liepos 1 d., mažinamas kiekiu, viršijančiu 60 litrų vienam Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka deklaruotam žemės ūkio naudmenų hektarui.

*** Pabaiga ***

Redagavo: Aušrinė Trapinskienė (2006-02-11)

autrap@lrs.lt